Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

10 (76)

JOI, 6 MARTIE
1969, ANUL III

CUTEZĂ
La revedere, iarnă!
start!!

Citiți în acest număr:

- **PRIMII 30 DE KM SPRE POL**
- **O POVESTIRE** DE NICOLAE VELEA
- **CRONICĂ PIONIEREASCĂ: OGLINZILE AU MEMORIE**
- **SECVENȚE ITALIENE**
- **VOM VORBI CU DELFINII?...**

SĂRBĂTOAREA ALEGERILOR

VOTEAZĂ TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU, SECRETAR GENERAL AL C.C. AL P.C.R., PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA.

DUPĂ VOTARE, CONDUCĂTORII DE PARTID ŞI DE STAT ÎMPREUNĂ CU UN GRUP DE ALEGĂTORI DIN CIRCUMSCRIPŢIA ELECTORALĂ NR. 1 «23 AUGUST» DIN BUCUREŞTI S-AU PRINS ÎN HORA SĂRBĂTOREASCĂ.

Ţara a votat. Populaţia majoră a României şi-a exprimat duminică, în faţa urnelor, principalul drept politic şi cetăţenesc, alegîndu-şi reprezentanţii în Marea Adunare Naţională şi în consiliile populare. Victoria deplină a Frontului Unităţii Socialiste reprezintă o nouă şi elocventă dovadă a unităţii poporului nostru în jurul Partidului Comunist Român, a hotărîrii sale ferme de a urma neabătut calea construcţiei socialismului, de a asigura prin tot ce are mai bun şi mai trainic, prin hărnicia, talentul şi dăruirea sa, programul de înfăptuiri al partidului, program cu care candidaţii Frontului Unităţii Socialiste s-au prezentat în faţa alegătorilor.

Ţara a votat. Şi-a dăruit votul certitudinilor sale, continuei înfloriri a societăţii noastre, prosperităţii şi fericirii sale.

Ţara a votat. Tineri şi vîrstnici, cetăţeni români şi aparţinînd tuturor naţionalităţilor conlocuitoare, cu un sentiment de frăţie şi unitate, şi-au dat încă o dată adeziunea totală la politica internă şi externă a partidului, care corespunde întrutotul aspiraţiilor sale de progres şi pace.

Ţara a votat. Prezentul ei luminos. Viitorul vrednic de măreţia poporului nostru. Este votul dat din inimă fericirii voastre, tinere vlăstare ale patriei.

ZÎMBETUL COPIILOR A ÎNTĂRIT PRETUTINDENI ÎN ŢARĂ, VOTUL PLIN DE ÎNCREDERE AL PĂRINŢILOR.

ECRAN

6 MARTIE 1945

Consecinţă firească a eliberării patriei, 6 Martie 1945 reprezintă o dată memorabilă în viaţa României moderne. În această zi masele populare, conduse de comunişti, au instaurat primul guvern democratic din istoria noastră, guvern prezidat de eminentul om de stat, înflăcărat patriot şi militant neobosit pentru democraţie şi pace, Dr. Petru Groza.

Subliniind importanţa acestui eveniment, tovarăşul Nicolae Ceauşescu arăta că *«instaurarea primului guvern din istoria ţării în care clasa muncitoare are rolul conducător a constituit o mare victorie a luptei revoluţionare din România, asigurînd dezvoltarea democratică şi progresistă a societăţii noastre»*.

Privim azi spre 6 Martie 1945 din perspectiva a aproape un sfert de secol care a transformat România într-o ţară socialistă înfloritoare, îndeplinind importante obiective politice, economice şi sociale, propunîndu-şi pe cît de cutezătoare, pe atît de lucide planuri de viitor. Viaţa noastră de azi, certitudine multilateralei noastre dezvoltări, apărea atunci, în ziua aceea de început de primăvară, visul temerar pe care întregul popor se angaja în faţa partidului să-l transforme în realitate. Avem azi mîndria şi satisfacţia că a fost acesta un angajament solemn, pe deplin respectat, demn de capacitatea de creaţie a poporului nostru.

Scrisoarea săptămînii

CHIPUL MAMEI

Este o zi, în calendarul bucuriilor noastre, cînd cele mai frumoase flori, cele mai frumoase gînduri şi fapte ale noastre se adună laolaltă — iubite cutezătorule — într-un emoţionant buchet de lumină. Iar acest buchet, ofrandă a tot ce are mai bun vîrsta noastră de aur, îl dăruim cu adîncă recunoştinţă şi dragoste Ei, aceleia al cărei chip ne-a vegheat întîii paşi şi ne înaripează drumurile prin lume, Mamei.

În simbolul gingaş al florilor, dăruim Mamei ceva din frumuseţea de suflet şi din avuţia de gînd pe care ea însăşi le-a sădit în fiinţele noastre cu atîta generozitate. Întîii ani pe care ni i-am petrecut sub ochii ei atenţi şi plini de iubire supranumiţi şi «cei şapte ani de acasă» sînt pentru fiecare dintre noi izvorul celor mai nostalgice amintiri. Rămaşi în continuare învăţăceii ei, pînă în pragul tinereţii, al maturităţii şi chiar mai tîrziu, visăm întotdeauna ca prin tot ce izbîndim în viaţă să binemerităm tot ce Mama a făcut şi a visat pentru noi.

Şi fiindcă pe neobservate în părul de zînă blîndă al Mamei se strecoară florile argintii ale anilor, să ne străduim fiecare dintre noi să cinstim luminosul său chip cu fapte cît mai frumoase, învăţînd tot mai bine, pregătindu-ne să devenim oameni de nădejde ai acestui popor.

În acest început de primăvară, redacţia îşi uneşte gîndurile cu ale fiecăruia dintre voi, iubiţi cutezători, trimiţînd mamelor, învăţătoarelor şi profesoarelor voastre, cele mai călduroase felicitări.

Iar lîngă buchetul de flori ce li-l aşezăm pe catedră sau în vaza de acasă, promitem că vor sta întotdeauna — ca un răspuns — învăţătura şi purtarea noastră exemplară care să le umple inimile de bucurie.

Mihai Negulescu

ALERTA ROZETELOR

TOŢI BĂIEŢII SÎNT CURAJOŞI, DAR COLEGUL NOSTRU E ŞI MAI ŞI!

Pe noi, copiii, nu ne-a supărat de loc iarna aceasta chiar dacă a astupat uliţele şi cărările, cum se plîng cei mari. Ba mai mult. Bucuria noastră creştea o dată cu troienele. Cum s-a oprit viscolul, ne-am şi luat săniuţele. Ce chiote, ce veselie era pe derdeluş! Pe o parte, săniile încărcate alunecau vîîîj, vîîîj... Pe cealaltă, conducătorii îşi urcau cu greu «maşinile». Se iscase chiar o învălmăşeală. Nişte sănii se răsturnaseră, cînd prietenul nostru, Voinea Ion, dintr-a V-a, trecu vijelios, luînd o altă direcţie. Nu l-am luat în seamă. Deodată am auzit nişte ţipete: ajutooor, ajutoor ...! Am dat fuga într-acolo. Ionică ajunsese pe gheaţa lacului şi căzuse în apă. Se ţinea cu disperare de gheaţa de deasupra apei. Striga înspăimîntat. Eram înmărmuriţi. Pînă să ne dumirim noi, colegul meu de clasă, Spînu Marian şi pornise spre el. Înainta cu grijă pe pojghiţa de gheaţă. Cu chiu cu vai, l-a scos din apă şi tîrîş, tîrîş... au ajuns la mal.

Toţi eram bucuroşi că fusese salvat. Doar Ionică, şi rîdea, şi plîngea...

VALERIU GRECU, **cl. a IV-a,**
Şc. gen. Luciu-Giurgel,
jud. Ialomiţa

De ziua mamei

De-aş fi numai un ghiocel,
n-ai sta decît o zi cu el.
Cu toate florile din ţară
n-ai sta decît o primăvară.

Dar eu măicuţă, îţi sînt fiu,
lumina vieţii, şi eu ştiu
că zîmbetu-ţi ocrotitor
îmi dăruie şi vis, şi zbor.

DINULESCU PAUL
cl. a IV-a,
Bucureşti

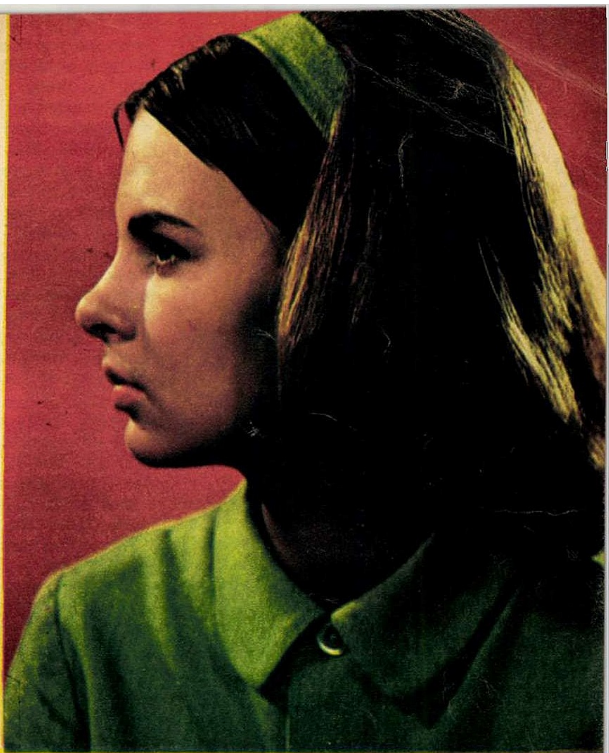

Sosirea lunii martie, cu primele sale flori, cu primele fire gingaşe de iarbă care-şi fac loc pe brazde, cu micile daruri primite de la cei dragi îmi umple sufletul de o caldă bucurie.
Îmi plac ghioceii şi viorelele pentru mireasma lor proaspătă.
Îmi place adierea vîntului care vesteşte sosirea primăverii.
Anotimpul tinereţii mă întinereşte. Oare m-aţi mai putea primi în rîndul vostru, dragi «Cutezători»?

ILINCA TOMOROVEANU

PRELUDII PRELUDII PRELUDII PRELUDII PRELUDII

„Copii poeţi"

Cu un Cuvînt înainte de VICTOR EFTIMIU

6

SCRIITORI LA 14 ANI?

DA!

SPUN Cutezătorii

Zilele acestea a apărut în librării o carte aşteptată cu nerăbdare de către pionieri, un volum cu totul şi cu totul deosebit. Autorii cărţii sînt o sută de foarte tineri poeţi, începînd cu cei din clasele a III-a şi pînă la a VIII-a. Este o adevărată promoţie scriitoricească, care s-a manifestat mai întîi în revistele şcolare, la cercuri literare şi concursuri.

Din paginile acestei originale cărţi (coperta, în imaginea alăturată) se desprinde lumea vie a copilăriei cu bucuriile ei spontane, cu dorinţele, cu visurile şi gîndurile ei specifice. În multe din coordonatele acestor poezii se înscriu, de asemenea, sentimentele profunde ale dragostei de ţară, recunoştinţa faţă de partid, faţă de toţi cei care le ocrotesc şi înaripează copilăria.

O sută de cutezători, păstrîndu-şi cuvenita modestie, s-au îndreptat spre fascinantele ţinuturi ale poeziei.

Ne bucurăm pentru voi, dragi prieteni, şi vă dorim să cutezaţi mereu!

AUTOMOBILUL VA FI DAT LA FIARE VECHI, dar aceasta se va întîmpla numai peste o sută sau o mie de ani. Pînă atunci bolizii de oţel vor continua să ne vrăjească, aşa cum încearcă s-o facă şi în pagina 10 a revistei noastre.

CRONICĂ PIONIEREASCĂ

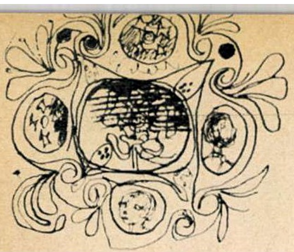

Oglinzile au memorie

de OCTAV PANCU-IAȘI

În emoționanta dimineață cînd știa că va primi cravata roșie (de atunci, dacă nu mă înșel, au trecut cinci ani) fiul meu mi-a cerut voie să ia cu el la școală o veche oglinjoară rămasă de la bunici. Nu l-am întrebat de ce. Am simțit. Voia, ca, încă acolo, în sala cu cîntece și flori, cu zîmbete și cuvinte de onoare, să se privească, să-și dea seama cum arată în cea mai solemnă clipă a vieții lui de pînă atunci. Era un simplu gest, firesc, copilăresc, nu meditase asupra lui, venise spontan, o bucurie care se născuse atunci, dar mi-a făcut plăcere să notez în jurnalul meu că gestul acesta purta în el și o anume doză de intuiție: peste ani și ani, atunci cînd va încerca să facă unul din multele bilanțuri la care ne invită și, uneori, ne obligă viața, memoria oglinzii îl va ajuta să regăsească dimensiunea exactă a evenimentului. Mai mult: am scris tot atunci și o povestire în care vechea oglinjoară își depăna amintirile. Pentru noi, pentru emoția noastră, ea avea atît de multe de povestit! Surprinsese chipul bărbos al bunicului, cicatricea de pe frunte pe care i-o lăsase rana primită în războiul de la 1877, fața purtînd pecetea neliniștei și neodihnei a tatălui meu cînd, la unsprezece ani, rămas orfan, muncea ca să-și țină mama și sora, ziua aceea, unică pentru mine, cînd, în toamna lui '44 primeam carnetul de utecist... Azi, după atîția ani de la investirea fiului meu ca pionier, am reluat discuția noastră despre memoria oglinzii. Dar a altei oglinzi. Una incomparabil mai fidelă, cea care este viața însăși.

Am fost amîndoi, de la început, de acord că toate faptele noastre, toate gîndurile noastre sînt înregistrate de această atît de clară și de sensibilă oglindă care este propria noastră viață. Și ne-am amintit de mica oglinjoară pentru că din nou ne-am înțeles că, în ceea ce ne privește, ea a păstrat în minunea apelor ei momentul de început al acestor fapte și gînduri, dacă vreți, și dacă nu cumva spun un cuvînt prea mare, geneza lor.

Pentru fiul meu ca și pentru voi toți, cutezătorilor, ziua dintîi a pionieriei a constituit mai mult decît un început de drum; ea înseamnă începutul memoriei. Pentru că memoria nu este nici pe departe acea calitate de a reține totul și orice, nu-i un fel de mașină de înregistrat fiecare pas al nostru în lume, ci valoarea acestor pași, semnificația lor.

Am întreprins o mică anchetă printre colegii fiului meu. I-am întrebat pe toți ce rețin cu osebire din evenimentele vieții lor. Nu m-a mirat, desigur, că toți, deopotrivă, mi-au vorbit în primul rînd de momentul primirii cravatei roșii de pionier. Acesta a fost începutul. De aici pornesc mai departe la drum amintirile — și cele mai vii dintre ele, cele mai dragi și mai fierbinți sînt tocmai acelea care le atestă că primul lor jurămînt solemn are valoarea unui cuvînt de onoare, nobil, pe care îl girezi cu toată ființa, întreaga viață.

«*N-am să uit niciodată*, îmi mărturisește *SILVIU PAȚA*, din clasa a VI-a, Școala generală nr. 22, *ziua cînd bătăușul clasei m-a amenințat cu o porție bună de pumni și de palme dacă îi voi mai ajuta la desen unei colege cu care el era certat. Ei bine, de atunci mi-am ajutat colega și mai mult. Mă îngrozea gîndul că aș putea fi laș.*»

Sau o mărturisire a lui *DAN POPOVICI*, din aceeași clasă:

«Colegul de bancă mi-a cerut ceea ce numea el «un mic serviciu»: să spun părinților lui că trebuie să aducem la școală niște bani pentru un spectacol. În realitate, colegul meu avea nevoie de acești bani ca să-și cumpere de la altul un lănțug. Țin mult la colegul meu de bancă, este cred, prietenul meu cel mai bun, dar ce m-a rugat el n-am putut face tocmai pentru că mi-e drag, tocmai pentru că mi-e prietenul cel mai bun.»

Sau altă mărturisire, a lui *VALERIU DUȚESCU:*

«La începutul iernii am salvat o fetiță de la înec. Se juca pe gheața lacului din Balta Albă, gheața s-a rupt și, deodată, am văzut-o scufundîndu-se. N-am mai stat pe gînduri, mi-am dezbrăcat paltonul și m-am aruncat după ea. Am izbutit s-o scot din apă. Cineva m-a întrebat dacă m-am ales și eu cu o răceală zdravănă. Am răspuns că m-am ales cu altceva: cu bucuria că, dacă n-aș fi făcut ce-am făcut, niciodată nu m-aș fi putut uita într-o oglindă; mi s-ar fi părut că văd în ea cel mai urît om din lume.»

Și iată că, plecînd de la oglindă, am ajuns iarăși la ea.

Da, oglinzile au memorie. Oglinda vieții noastre are o memorie extraordinară.

Cînd te-ai privit în oglindă, în ziua fericită a debutului tău ca pionier, ai făcut, fiul meu, mai mult decît un gest firesc, copilăresc. Ai vrut să vezi cum arăți în această zi solemnă, pentru ca să intuiești cum vei arăta întreaga viață: prietenos, harnic, săritor, drept, cinstit.

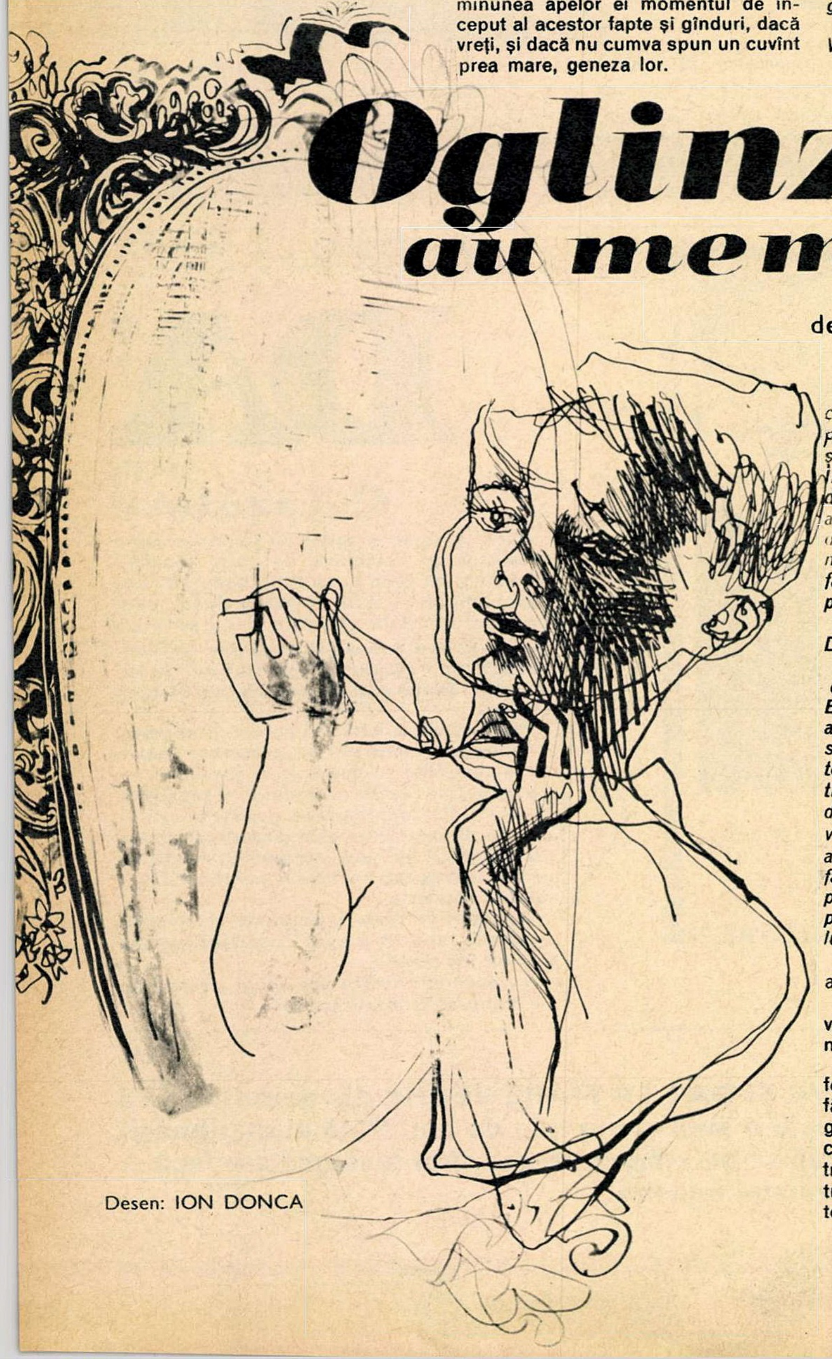

Desen: ION DONCA

Fapte pionierești

„TOT ÎNAINTE“

...Și totuși cei mai răbdători oameni din lume sînt... copiii! Și cei mai firesc modești. Aș fi ispitit să numesc aceste virtuți cu numele lor de mai tîrziu: înțelepciune. Dacă n-o fac nu este din teama de a fi bănuit că exagerez, nici pentru că mi-ar lipsi argumentele — cimentul oricărei convingeri — nici pentru că un străvechi (și poate îmbătrînit) proverb susține că «nu s-a văzut babă frumoasă și copil cuminte» ci, simplu, deoarece știind cît de mult iubim copiii sînt încredințat că în marea noastră dragoste intră neapărat și sentimentul de stimă. Și cel de încredere. E nevoie să scoatem aceasta în factor comun? N-am văzut oameni scoțîndu-și pălăria în fața miresmei trandafirilor și nici trimițînd telegrame de felicitare pe adresa privighetorilor.

Pe nesimțite, copiii pleacă spre treburile lor de oameni mari și foarte mari, pe nesimțite, mereu cu un singur pas în urma lor, vin și cresc alți copii și știu că privind fluviul putem uita de izvor. Ce are a face? El e răbdător și modest ca tot ceea ce este absolut sigur de sine.

Ne mîndrim cu fața nouă a țării, dar pe schelele construcțiilor noastre de astăzi, în abataje, lîngă cuptoarele în clocot sau lîngă pagina pe care gîndurile devin cîntece și cîntecele gînduri, sînt copiii de ieri. Ei n-au ajuns harnici din lene, înțelepți din prostie, dîrzi din rîzgăială, cutezători din lași, de sîmbătă pînă luni. Alunele nu-și fac deodată coaja darmite diamantele!

Copilăria este străbătută, întocmai unor nervuri, de viitor, adică de maturitate. Și aceasta în chip firesc și așa cum izvorul răzbate în fluviu.

Rubrica de față vă va vorbi, săptămînal, despre izvoare. Izvoarele acelei zile de mîine pe care tînăra pădure de azi o întîmpină clipă de clipă cu freamătul ei de legăminte și fapte. Eroii acestei rubrici nu sînt vedetele unor norocoase împrejurări. Ei sînt pur și simplu copii, copiii care au aflat pe deplin graiul rostului lor și îi răspund cu acea deviză ce indiscutabil e a noastră, a tuturor, indiferent de vîrstă, fiind chezășia fericirii poporului și înfloririi României socialiste: «Tot înainte!»

De aceea în rubrica de față vom ține nu atît o evidență a faptelor pionierești, cît a stimei și încrederii în voi, purtători de cravate roșii.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

PRIMII 30 Km SPRE POL

de A. WEISS

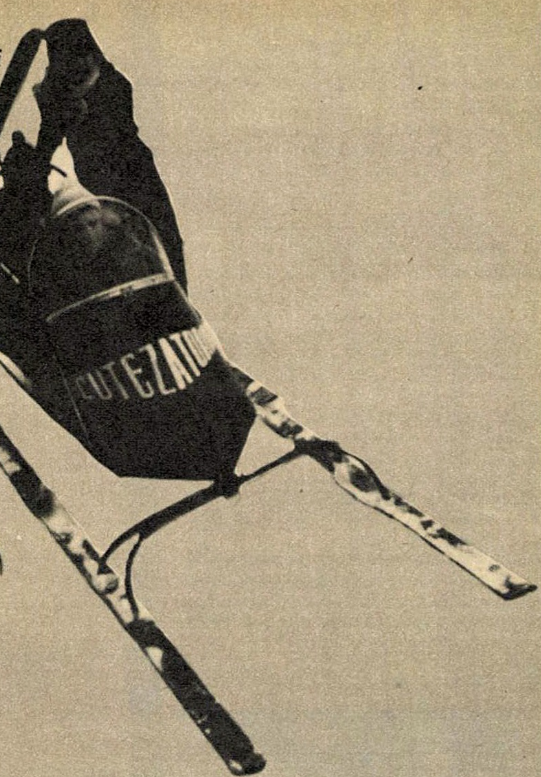

În fotografii: tinerii constructori ai aerosaniei și profesorul lor.

ION GĂLAN

FLORIN BUDUREA

MARIAN VOINEA

NAVA TZT X I^2 IA STARTUL!

Ușa hangarului 1 din îndepărtata stațiune antartică «Cora» — B.I.A. glisă ușor spre stînga, descoperind un peisaj puțin îmbietor: ninsoare deasă, vîrtejuri.

Comandantul navei reciti buletinul meteorologic: «Furtună de gradul 5 cu tendințe de amplificare — Vînt: 70 km/h — zăpadă spulberată»

Împături buletinul și ordonă:

— Start!

Motorul tuși o dată, de două ori, a treia oară se ambală și elicea începu să se rotească în timp ce întreaga aerosanie vibra puternic.

— 1 500 de turații — comandă căpitanul și TZT x I^2 se angajă cu toate cele 4 schiuri pe zăpadă.

FURTUNĂ — SPRE POLUL SUD.

TZT x I^2, aerosania proiectată de comandantul navei și executată de specialiștii de la stațiunea «Cora» — B.I.A. trebuia să atingă Polul tocmai în aceste condiții de furtună.

Rafale de vînt se abăteau din toate părțile asupra ambarcațiunii. Manevrată dibaci de pilotul ei, se strecura însă cu viteză sporită printre trombe ca printre valuri.

— 2 500, 3 000, 3 500 de turații — ordonă calm comandantul. la vîntul în față!

Carcasa aerodinamică făcea ca sania să despice furtuna ca o pană un lemn tare.

— E-n regulă — spuse comandantul — profilul aerodinamic e cel adecvat.

BANCHIZA SFĂRÎMATĂ. MINUNATELE CALITĂȚI ALE TZTXI^2

— Acu-i, acu'!

Pentru prima oară, comandantul se înălță din carlingă, ca să privească peisajul. Presiunea uraganului sfărîmase banchiza pe o suprafață imensă. O mare de colțuri ascuțite și de spinări mai rotunde sau mai abrupte.

TZT x I^2 se angajă în străbaterea banchizei. Schiurile mobile din față oscilau în dreapta, stînga, înainte, înapoi, călcînd cu grații de șarpe terenul abrupt. Schiurile mobile trecuseră examenul.

— Drum neted! — anunță satisfăcut comandantul după o oră și TZT x I^2 porni urlînd cu 4 000 de turații pe minut spre punctul 90°.

Profesor VALENTIN BUDUREA

POLUL SUD E... CIUDAT!

Ciudat pentru că la punctul 90° se aflau o mulțime de oameni. Un coridor viu primea triumfal aerosania.

— Polul Sud — declară comandantul și...

CONFUZIE — AUTORUL OBLIGAT SĂ SE EXPLICE.

Iertare. Mi-am permis să visez împreună cu destoinicii minitehnicieni din «Cora»—B.I.A., (mai clar — Corabia), constructorii năstrușnicei aerosănii TZT x I^2 (adică, pe larg, «Cutezătorii»). Sub conducerea «comandantului», de fapt profesor maistru Budurea Valentin, după ce au sudat, au strunjit, au pilit, au curbat la cald, au asamblat etc... ei au obținut una dintre cele mai frumoase piese care va fi prezentată la concursul «Minitehnicus 1969»: o aerosanie de 3 m lungime, echipată cu un motor MZ de 250 cm^3, capabilă să transporte 3 persoane cu o viteză de 50—60 km/h. Calitățile aerosaniei reies din mica fantezie ce precede aceste rînduri.

Într-adevăr, pe viscol, luînd-o de-a dreptul peste cîmp, «Cutezătorii» a străbătut 30 km pînă într-un sat unde se ținea tîrg și unde a fost întîmpinată de sute de fețe uimite.

Da, v-am vorbit de Pol. Nu fiți însă dezamăgiți. S-ar putea ca vreodată, pe un vehicul de construcție proprie, unul, doi sau zece dintre minitehnicienii de la Casa Pionierilor din Corabia să atingă într-adevăr Polul. În orice caz, primii 30 de km au fost străbătuți...

PAUL TĂEREL

MARIAN BUDUREA

ION SINCU

VICTOR BOȚOIU

NICOLAE POSTELNICU

TRAIAN NEDELCU

VIRGIL LUNGU

COSTEL CĂLDĂRARU

CORNEL STRINU

OMUL CU PĂPUȘA

Ați fost desigur în pădure... Și fără îndoială că ați văzut cum, dintre crengile uscate, rămase pe alocuri se ivesc cele mai ciudate chipuri. Iată o făptură gingașă, cu un pas grațios, aerian, ori un bătrîn încovoiat sub povara anilor, sau, dimpotrivă, un băiețandru subțiratic cu gîtul întins, suplu. În această lume își caută personajele cineastul și sculptorul Bob Călinescu.

Dar să-l cunoașteți mai bine:

Numele lui Bob Călinescu este legat de dezvoltarea filmului de animație românesc, în care domeniu a semnat peste 40 de titluri. Unul dintre ele, «Rapsodia în lemn» a fost premiat la Festivalul internațional de păpuși din București, 1960, iar filmele sale «Metamorfoze» și «Ritmuri» poartă pecetea căutărilor creatoare. Neliniștit, mereu în goană după un material nou pe care să-l însuflețească, el descoperă, rînd pe rînd, lemnul, piatra, metalul. Pline de imaginație, de fantezie, de ingeniozitate sînt procedeele artistice folosite de Bob Călinescu în filmele sale.

Atelierul său de la Studioul Animafilm este populat de o lume fantastică de păpuși, care-ți lasă impresia că în orice clipă, la un semn al stăpînului lor, vor începe să se miște, să vorbească, să se bucure sau să sufere.

— Materialul cu care lucrez este foarte variat, ne spune autorul «Rapsodiei în lemn». Doresc să animez tocmai ceea ce pare mai de neclintit. Îmi place să umblu prin pădure, pe marginea apelor. Acolo, în rostogolirea unui rîu de munte, descopăr o piatră netezită de ploi, rotunjită de vînturi, și dintr-o dată mi se pare că ea poate lua forma unui om dus pe gînduri, a unui copil pus pe zburdălnicii, a unui pește gata să sară din apă.

Obișnuiesc să-mi «văd» întîi personajele și abia apoi să le orînduiesc într-un subiect. Poate se întîmplă așa pentru că sînt sculptor. Personajele din filmul «Rapsodia în lemn» fata, băiatul și calul, le-am găsit între ramurile unui copac, sub forma unui lemn neșlefuit. Am curățat lemnul, l-am ajutat să-și afle forma către care tindea, și fata a căpătat o grație suavă; băiatul a devenit un flăcău voinic. iar calul s-a dovedit, firește, ager și iute ca fulgerul. Cînd le-am dat drumul în lume mi s-a părut că i-am desprins dintr-unul din acele minunate basme românești pe care nu le-am uitat și atunci am inventat pentru ei niște întîmplări.

Pe Cocenel, un fel de Păcălici, pe care sper să vi-l prezint într-un serial la Televiziune, l-am conceput din coceni și pănuși de porumb. Pentru alte păpuși folosesc fructe de pădure, paie, pene. Și caut mereu materia căreia să-i transmit visurile mele.

Îl ascultăm pe Bob Călinescu, îi urmărim mișcările, ochii neastîmpărați, și nu ne putem împiedica să nu-i punem obișnuita întrebare:

— Ce realizați în prezent?

Ne arată o splendidă pasăre cu un penaj în culori pastelate.

— Este pasărea măiastră, ne spune gazda, pe care am creat-o și animat-o recent și pe care o veți vedea în filmul «Tinerețe fără bătrînețe» al regizoarei Elena Bostan.

Mai lucrez la un film căruia nu i-am găsit încă titlul, și în care veți face cunoștință cu un număr de sculpturi în lemn, astfel dispuse încît să imagineze tuburile orgii. Aceste personaje vor vibra pe muzică de Bach, transmițînd unul celuilalt ideile generoase ale prieteniei, bucuriei de a trăi.

Mă pregătesc de asemenea pentru o expoziție personală cu măști populare din ținuturile Vrancei. Pe plaiurile acestea, pe drept numite de basm, petrec mult timp, învățînd de la remarcabilii noștri artiști populari, stăpîni ai unei milenare arte, transmise din moși-strămoși.

— La revedere, Bob Călinescu. Ghicim din incandescența cuvintelor dumneavoastră că tot ce v-ați propus va prinde viață. «Cutezătorii» v-o doresc din toată inima!

B. CARAGIALE

2

① ATELIERUL, LOC MAGIC ÎN CARE IREALUL CAPĂTĂ CONTURURI.

② O PASĂRE MĂIASTRĂ A CĂREI FANTASTICĂ EXISTENȚĂ ABIA ÎNCEPE.

③ COCENEL, FRATE BUN CU PĂCALĂ, TOTDEAUNA PUS PE ȘOTII.

④ DE NECREZUT, DAR ACESTE FĂPTURI DE FIER FORJAT SE ANIMĂ ÎN FILMELE LUI BOB CĂLINESCU.

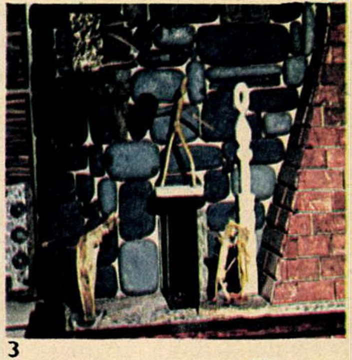

3

4

1

HETA

de NICOLAE VELEA

Noi trei: Victor, Unguroiu și cu mine stăm în fundul clasei în «Camciatca» cum zice Victor. Eu cu Victor stăm într-o bancă și Unguroiu singur în spatele nostru.

Unguroiu e înalt, foarte înalt, dar nu e atît de îngîmfat, de rău și de prost pe cît e de înalt. E drept că foarte des poate părea și așa. Știe să răspundă numai la primele trei întrebări de la fiecare lecție. Atunci cînd știe ridică mîna și o aruncă pe deasupra capetelor noastre de parcă ar vrea să ajungă cu degetele în banca întîi, dacă nu chiar la catedră.

Victor e sprinten, slăbuț și cam copilăros. Îi place mult geometria în spațiu și el spune că asta îi vine de la pasiunea lui pentru fotbal: adică de la forma mingii, forma terenului și felul cum sînt așezați jucătorii. Are ochii puțin, foarte puțin încrucișați. Cînd se supără sau cînd nu știe să răspundă la o întrebare ochii i se încrucișează bine de tot. Ca să-l necăjesc, îi spun că atunci el încrucișează ochii înadins, ca să nu vadă prostiile pe care le spune.

Într-o recreație, Unguroiu a început să fumeze o țigară stînd pe pervazul ferestrei. La noi în clasă nimeni nu fumează, nici măcar ascunzîndu-se. Am rămas toți încremeniți. Cineva i-a spus că o să se îmbolnăvească de cancer.

Nu știu ce m-a găsit atunci și am spus că n-o să se îmbolnăvească pentru că eu am un unchi care lucrează într-un mediu fumigen de mulți ani și mai și fumează. El n-are nimic și spune că fumul n-are legătură cu cancerul. Nu știu de ce am spus minciuna asta. Poate mi-era milă de Unguroiu: luase un trei cît el de mare și se mai liniștea băiatul.

Unguroiu, încrezut, a luat-o prostește de bună și a început să fumeze. Pînă atunci nu fumase nici el. Ce ne sîcîia acum rău era faptul că atunci cînd știa ceva și arunca mîna ridicată pe deasupra capetelor noastre, noi îi simțeam degetele mirosind a tutun și nu ne plăcea. Așa că am început să nu-l mai ajutăm și să nu ne mai facem lecțiile împreună cu el să nu mai știe și să nu mai ridice mîna. Aici pe de o parte am greșit, pe de alta, n-am greșit. Pentru că Unguroiu s-a pus pe învățătură și știa acum să răspundă din capul lui. Totodată însă s-a înfumurat rău și a început să-l stăpînească și să-l poarte după el pe Victor ca pe o umbră. Ba chiar începuse să-l numească «Umbră». Victor își alcătuise un zîmbet care părea nepăsător și care voia să spună că el și Unguroiu știu ei ce știu.

Dar se uita la mine cu ochi vinovați. Dacă eu îl priveam mai întristat, mai mustrător, lui începea să-i tremure buza de sus și sta gata să plîngă. Dar dacă Unguroiu îi făcea un semn se ducea ață după el.

*

Într-o dimineață ne-am dus la ștrand. Eram toți trei și o dată cu noi a venit și Spirel, parcă așa-l chema, prieten cu Unguroiu. Un bondoc săltăreț ca o lăcustă, cu o bască izbucnind vesel pe vîrful capului. Zicea că vrea să se facă secretar de legație. Treaba lui, să se facă, mie și așa nu-mi plăcea, nu-mi plăcuse de la început și nu mi-a plăcut nici în duminica aceea la ștrand.

După ce învățasem fiecare cum putusem și pînă unde putusem și după ce ne-am spălat sub dușuri, ne-am strîns să mîncăm în spatele unui chioșc. Mai întîi am stat puțin la soare să ne uscăm. Spirel sau cum l-o fi chemat a scos o brichetă și a început să se laude cu marca ei (era străină) și ne-a mai spus că măcar pentru mărci străine tot se face secretar de ambasadă. Pe urmă eu m-am dus la cabină după pachețelele cu mîncare (le pusesem pe toate la un loc), iar Victor s-a dus după sucuri reci.

Am mîncat, am băut sucurile și deodată Spirel ăsta sare în sus:

— Unde e bricheta?!

Săltăm hîrtiile în care fusese împachetată mîncarea, ne uităm împrejur — nimic. Ne ridicăm în picioare și am început ca proștii să ne scuturăm, și într-un fel păream că ne scotocim — uitasem că sîntem la ștrand, despuiați, doar în slipuri.

Ne-am așezat jos, tăcuți și necăjiți, fiecare căutînd ochii celuilalt ca să se explice mut și totodată ocolindu-i privirea unde găsea sau se temea să afle nevoie de explicație.

Se așezase între noi o încordare și o înțepenire rușinată. Și cel mai rău mă simțeam eu și Victor. Noi lipsisem și putusem dosi bricheta. El cînd s-a dus după sucuri, eu cînd m-am dus după pachetele cu mîncare. Bănuiam că zbuciumul lui Victor e la fel de mare ca și al meu după faptul că și pe el șiroia transpirația ca și pe mine.

— De trecut pe aici n-a trecut nimeni, să zici c-ar fi putut-o lua, spuse Unguroiu.

— Și nici dintre noi n-a plecat nimeni s-o ascundă, adăugă Spirel.

Uitase! Eu m-am uitat la Victor, el la mine, eram leoarcă de nădușeală, curgea apa pe noi potop, pe frunte, pe ceafă, pe brațe, pe piept și pe șira spinării, ne gîdila de înnebuneam și noi n-aveam curajul s-o ștergem, stăteam țepeni. Deodată Unguroiu și Spirel izbucniră amîndoi în același timp în rîs. Rîdeau nebunește, Unguroiu scoase dintr-un buzunar al slipului bricheta și o aruncă pe iarbă între noi toți. Va să zică fuseseră înțeleși să ne tortureze... Eu și Victor în loc să ne supărăm, așa cum ar fi trebuit, i-am privit cu recunoștință și am răsuflat ușurați. După ce se liniști, Unguroiu spuse vesel:

— Ei, asta merită o țigară.

Scoase o monedă tot din buzunarul slipului și i-o întinse lui Victor. Acesta, de parcă atît aștepta, o rupse la fugă voios să cumpere țigări. Se întoarse repede, Unguroiu luă țigările, se întinse pe spate și începu să fumeze.

Am început să fierb de furie pentru tot ce ne făcuseră, mie și lui Victor. Îmi zvîcneau tîmplele de necaz și nu știam cum să mă răzbun. Clocotul sîngelui cred îmi aduse o idee în cap. Nu eram prea sigur de izbîndă, dar încercai.

— Ce țigări sînt alea Unguroiule? îl întrebai.

— Carpați.

— Exact, de-astea fuma și unchiu-meu.

Am făcut o pauză. Peste puțin timp mă întorc spre Victor.

— Știi, Victore, că unchiu-meu de care am zis că lucra într-un mediu fumigen a murit? Nu lucra în nici un mediu fumigen, dar fuma și nu fuma decît de un an.

Am văzut că lui Unguroiu încep să-i tremure degetele. Se uita mirat și întrebător la mine. Eu mă făceam că nu-l bag în seamă. Îl priveam într-un fel al meu, spunîndu-i, obligîndu-l să fumeze, să fie grozav mai departe. El mai trase un fum, fața i se făcuse palidă de tot.

Unguroiu își mută ochii la Victor, dar și el îl privea la fel, obligîndu-l să se grozăvească. Degetele îi tremurau rău de tot și cînd mai trase un fum se sufocă și tuși. Mai avea de fumat o jumătate de țigară și se uita la noi de parcă l-am fi dus la înjunghiere. Simțeam că încep să mă înduplec, să mă înduioșez, așa că apăsai și mai tare:

— Țigările astea «Carpați» sînt cele mai cancerigene. O să fie scoase de pe piață.

Unguroiu mai trase un fum. Oul lui Adam i se mișca nebunește în sus și în jos și nădușea cum nădușisem și noi. Eu aș mai fi rămas îndîrjit, cu toate că știam că mult timp n-aș mai fi putut, dar simțeam privirile rugătoare ale lui Victor arzîndu-mi spatele. Știam că el n-o să poată rezista. Și deodată îl auzii, cu o voce tremurată, aproape înecată de lacrimi, rugîndu-l:

— Aruncă mă, Unguroiule, țigarea aia.

Unguroiu se uită la mine.

— Ce mai, arunc-o o dată, am zis eu rece.

Unguroiu șovăia, ceva se împotrivea și el. Nu vrea mila noastră, nu vrea să fie încovoiat.

Atunci i-am spus bărbătește:

— Mă, vrei să ți-o arunc eu? Ei fir-ar să fie!

A aruncat-o ușurat. Atunci s-a întîmplat lucrul acela de neînțeles.

Ne-am privit toți trei în ochi cu o veselie nemaipomenită, ne băteau inimile și ne încălzisem de simțeam că dacă mai stăm mult așa ne topim unul cîte unul, unul de la căldura și prietenia celuilalt. Și mă credeți, dar mă credeți, toți în aceeași clipă, dar toți în aceeași clipă am scos un chiot de bucurie și ne-am aruncat în apă.

1

EXCURSIE PE GLOB

OVIDIU ZOTTA

1. DOMUL DIN MILANO. I SE MAI SPUNE «A OPTA MINUNE A LUMII.»
2. UN FEERIC OMAGIU ADUS FRUMUSEȚII ȘI VIEȚII: «PRIMĂVARA», DE BOTTICELLI.
3. POMPEI, ORAȘUL FĂRĂ LOCUITORI.
4. PE VIA APPIA, PNEURILE ÎNTÎLNESC URMELE CARELOR ANTICE.
5. VENEȚIA, PALATUL DOGILOR, VARĂ...
6. FONTANA NAVONE. ROMA E ȘI UN ORAȘ AL SUPERBELOR JOCURI DE APĂ ȘI PIATRĂ.
7. NOCTURNĂ MILANEZĂ.
8. «LORENZO DE MEDICI», SCULPTURĂ DE MICHELANGELO, SUPRANUMITĂ «GÎNDITORUL».

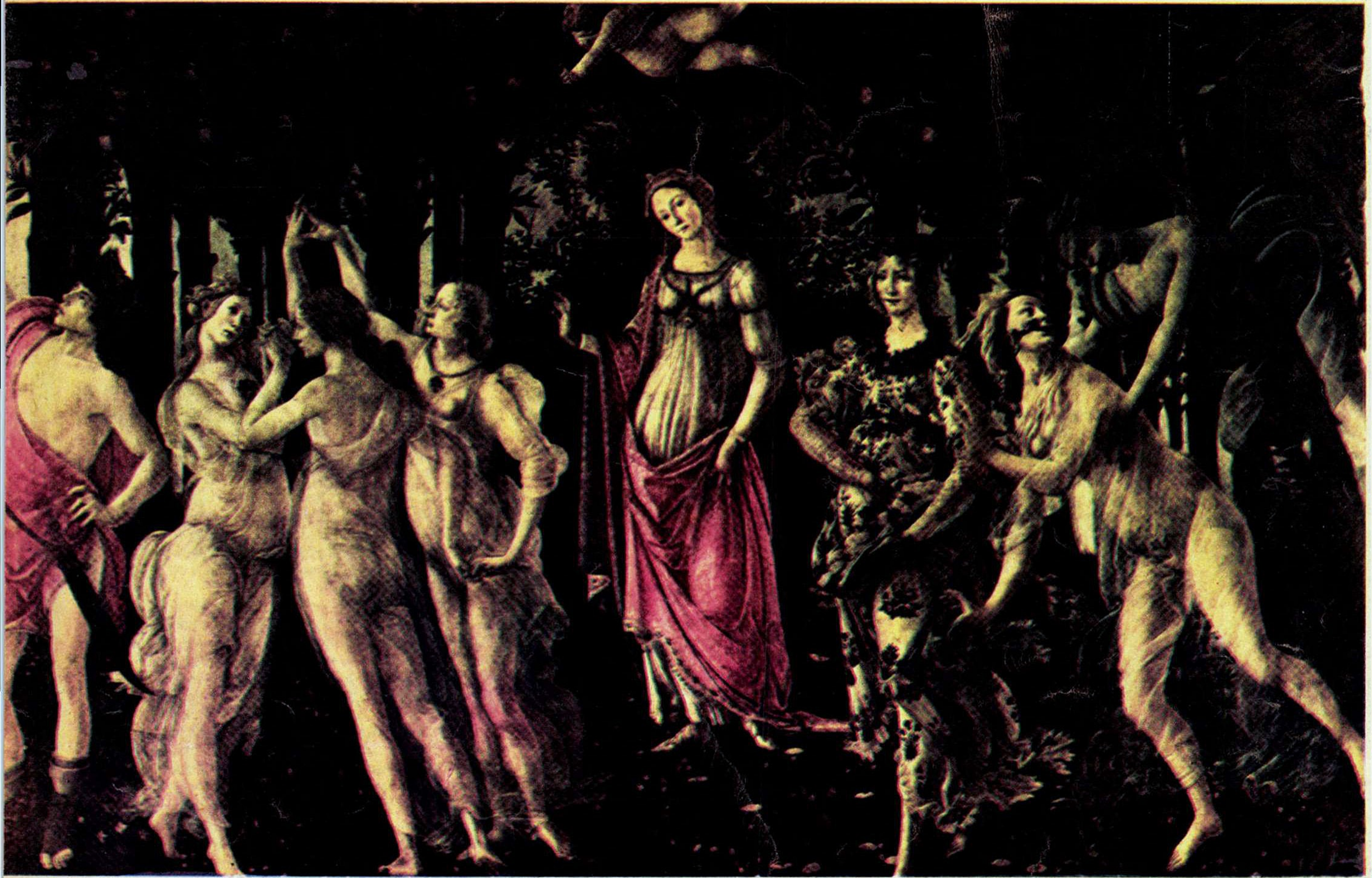
2

3

4

SECVENȚE ITALIENE

Contra unui preț tragic, o natură capricioasă ne-a oferit poate cel mai uluitor document al istoriei vechi. Sînt peste două milenii de cînd Pliniu cel bătrîn a văzut cum periculosul vecin al localitătilor Pompei, Herculanum si Stabiae — Vezuviul — se cutremură. Cerul s-a înnegrit de fum și cenușă, oamenii au îngenuncheat, încercînd să-i înduplece pe zeii răzbunători. Pliniu, autor al unei «Istorii naturale», se mai gîndea însă și la legile naturii, cu convingerea că asistă la cel mai important fenomen din cîte văzuse pînă la vîrsta de 55 de ani. Mulți cetățeni au fost acoperiți de lavă; în loc să se refugieze la timp, au zăbovit în rugăciuni adresate zeilor inexistenți. Savantul le-a împărtășit soarta. Un alt Pliniu, cel Tînăr, nepotul său, pe atunci în vîrstă de vreo 17 ani, avea să ne lase descrierea erupției.

Astăzi, în orașul Pompei, de pe care au fost îndepărtate straturile de lavă (groase de șapte, opt metri și chiar mai mult) se vorbesc toate limbile pămîntului. Turiștii parcurg cu înfrigurare străzile, intră prin case, zăbovesc în forum, în amfiteatru, la terme. «*Extraordinaire*, căzile de baie sînt aproape ca și cele de azi!» «*Darling*, aveau și robinete!»

Istoricii de azi studiază îndelung arhitectura, picturile, mozaicurile, încruntîndu-se cînd descopăr, în cîte un vas vechi de două milenii, pahare de carton cu eticheta «coca-cola».

Urbaniștii cercetează amplasarea serviciilor publice: templul lui Jupiter, dar și o clădire unde se efectua cu severitate controlul greutăților folosite de negutători, templul lui Apollo, dar și un oficiu pentru schimburile monetare.

Și toată lumea, cercetînd exponatele muzeului, se înduioșează în fața a ceva nespus de familiar: o pîine. O pîine bătrînă de două mii patruzeci și opt de ani.

*

O fericită potrivire a destinelor a făcut ca numele Palatului Uffizi din Florența să fie legat de al lui Giorgio Vasari. Manifestînd înclinații spre desen, Giorgio este îndrumat din copilărie spre această îndeletnicire. Îndrăgind-o, va studia și va practica de-a lungul multor ani, devenind foarte apreciat ca pictor și arhitect, dar — după cum își dădea însuși seama — cu mult sub valoarea unor contemporani ca Michelangelo Buonarroti, ca Leonardo da Vinci. Totuși, Vasari avea geniul său: o nesecată dragoste pentru artă. Observînd și studiind cu admirație viața și operele înaintașilor și contemporanilor săi, publică în 1550 cea dintîi ediție a lucrării sale «Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților», prima istorie a artelor, care va cunoaște o faimă universală.

Simbolul se naște atunci cînd ne amintim că devotatul și eruditul istoric al artei Giorgio Vasari este una și aceeași persoană cu arhitectul Giorgio Vasari, care din însărcinarea lui Cosimo dei Medici construiește, între 1567—1574, palatul Uffizi, unde în 1575 a fost creată o galerie de sculptură la care s-au adăugat apoi colecții de pictură. Astăzi, Galeriile Uffizi reprezintă unul dintre cele mai valoroase muzee de artă plastică din lume. Aici se află, privite de noi cu sfînta emoție deprinsă de la Giorgio Vasari, tablouri de Domenico Veneziano, Paolo Uccelo, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Domenico Ghirlandaio, Raffaello da Urbino, Michelangelo, Andrea del Sarto și mulți alții. Se precizează foarte des pe etichete: «florentin». E mîndră Florența de genialii ei pictori, sculptori și arhitecți.

Pe Ponte Vecchio, care unește malurile fluviului Arno, vitrinele giuvaergiilor strălucesc ca și acum patru sute de ani: șiraguri de perle, brățări de aur, inele scumpe. Seara, obloane puternice, blindate cad peste vitrine. E o înțeleaptă măsură de prevedere. Dar adevăratele comori, neprețuitele comori sînt peste drum, la Uffizi.

*

Un personaj nelipsit din muzeele italiene este restauratorul. În Capela Sixtină din incinta Vaticanului sau la Galeriile Uffizi din Florența, în biserica San Marco din Veneția sau la Galeriile Borghese din Roma unul sau mai mulți aduc o scară sau înalță o schelă și la adăpostul unui panou lucrează în tăcere, căutînd să nu-i deranjeze pe vizitatori. Modeștii și talentații ocrotitori ai artei reîmprospătează culorile unei picturi seculare, întăresc un perete cu ornamentații semnate de un maestru celebru. Printre ei sînt tîmplari, zidari, pictori, chimiști, iar unii întrunesc toate aceste calități la un loc — și încă una: devotamentul față de artă.

Alt personaj pe care îl întîlnești adesea e pictorul copist. Poartă o haină modernă, dar lucrează cu aceleași unelte de care s-au folosit și celebrii lui înaintași. Petrecînd zile întregi în fața unui tablou de Raffaello sau de Botticelli, îl transpune cu fidelitate pe pînza sa.

La întrebarea «*De ce faceți asta?*» diferitele răspunsuri se împart, în cele din urmă, în trei categorii «*De plăcere*», «*Studiez*» sau «*Iată cartea mea de vizită. Ce tablou doriți să copiez pentru dumneavoastră?*»

*

Decembrie, în piața San Marco. E frig, dar e Veneția, e umezeală, ceață, dar e Veneția! Și totuși, gondolierii așteaptă, fotografii ambulanți așteaptă, vînzătorii de suveniruri așteaptă... E Veneția, dar iarna turiștii pot fi numărați pe degete. Aglomerația din piața San Marco e produsă mai ales de legendarii porumbei.

Pe la ora 11 ceața dispare, descoperind feerica biserică San Marco și calmul Palat al Dogilor. Simțim că, întocmai soarelui celui mare, acești doi sori din coroana veșnicei Veneții au puterea de a topi ceața.

— Doriți o gondolă?

— Cred că nu.

— Asta înseamnă că ați fost cu vaporașul. Păcat. Veneția e Veneția numai dacă o vezi din gondolă.

— Vaporașele și taximetrele nautice vă fac o concurență foarte incomodă...

— Așa e. Și turiștii se răresc mereu.

— Va trebui să vă schimbați meseria...

— Niciodată, domnule. Sînt venețian și gondolier.

— Frumoase vorbe. Ce-ar fi să le adăugăm un autograf pentru cititorii unei reviste pentru copii din România?

— Cu plăcere. Cum se numește revista? «Cu-te-ză-to-rii». Ce înseamnă asta în românește? Cei care îndrăznesc? Frumos titlu, domnule. Îmi permit să spun ca el sună foarte bine aici, în orașul nostru construit pe apă.

*

Sînt meleaguri pe lume unde strălucirea prea mare a unei colosale civilizații străvechi pune și astăzi în umbră prezentul. Nu e cazul Italiei. La Roma, pe Via Appia Antica, una dintre cele mai vechi șosele din lume, automobilul Fiat gonește optimist. La Milano, gloria vestitului Dom, numit uneori «a opta minune a lumii» e secondată cu succes de faima unui oraș puternic industrializat. Italianul, sensibil la artă și la muzică, este mai întîi un om harnic, întreprinzător, căruia îi place să fie lăudat nu numai pentru strălucirea veacurilor trecute, ci și pentru ceea ce făurește astăzi. El este și un iubitor de noutate, admirator statornic al semenilor săi din cele patru puncte cardinale. În librărie găsim poezii de Bacovia si un volum de studii dedicate lui Brâncuși; la televiziune vorbește profesorul doctor Ana Aslan; la Napoli, cinema Roma prezintă «*Un film per tutti: I Daci*», producție a studiourilor București; la Taormina, în Sicilia, doi poeți români, Eugen Jebeleanu și Dragoș Vrînceanu sînt invitați să facă parte dintr-un juriu internațional de poezie.

8

7

5

6

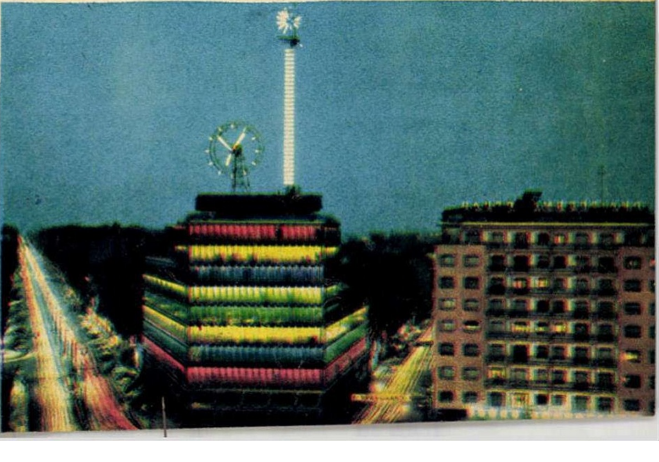

VRAJA BOLIZILOR DE OȚEL

În fiecare an noi vise pe patru roți se întrec să-i încînte pe iubitorii frumosului aerodinamic. Linia, forța, viteza se aliniază în fața ochilor noștri ca și culoarele de alergări ale unui stadion și pe fiecare dintre ele un autoturism sau altul ține să-și întreacă frații în grație, cai-putere, «nervozitate»...

Automobilul, personaj cu drept de cetate în secolul nostru, și-a depășit cu mult atributele de mijloc de transport atunci cînd a devenit obiect estetic, admirat în expoziții, amintit în poezie. Desigur, bunul însoțitor al omului continuă să-l slujească pe creatorul său, dar probabil că inima lui de cilindri se umple de mîndrie surprinzînd ochii aprinși ca niște faruri, cu care atîția cutezători de pretutindeni îi urmăresc trecerea glorioasă pe șoselele veacului. Să iertăm celui care înlocuiește pe zi ce trece în sufletul omului imaginea cîinelui credincios, această mică trufie răscumpărată de serviciile pe care le aduce semenilor noștri. Și să ne bucurăm în continuare de nevinovăția și docilitatea herculilor de oțel a căror mitologie se scrie încă.

FORD «CONTINENTAL» MARK III: reîntoarcere spre masiv.

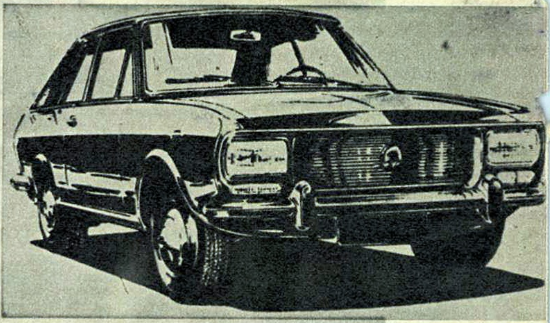

MOSKVICI 412: eficacitate plus o linie modernă.

DODGE POLARA: un suplu avion al șoselei.

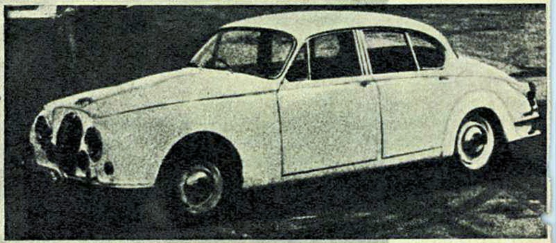

JAGUAR 340: calmul la 200 km pe oră.

La doi pași de Hanovra, acest MERCEDES «CONTINENTAL» ocolește fără șofer pista de încercare. Comenzile și semnalizările sînt teleghidate, observațiile asupra comportamentului mașinii făcîndu-se de asemenea pe cale electronică.

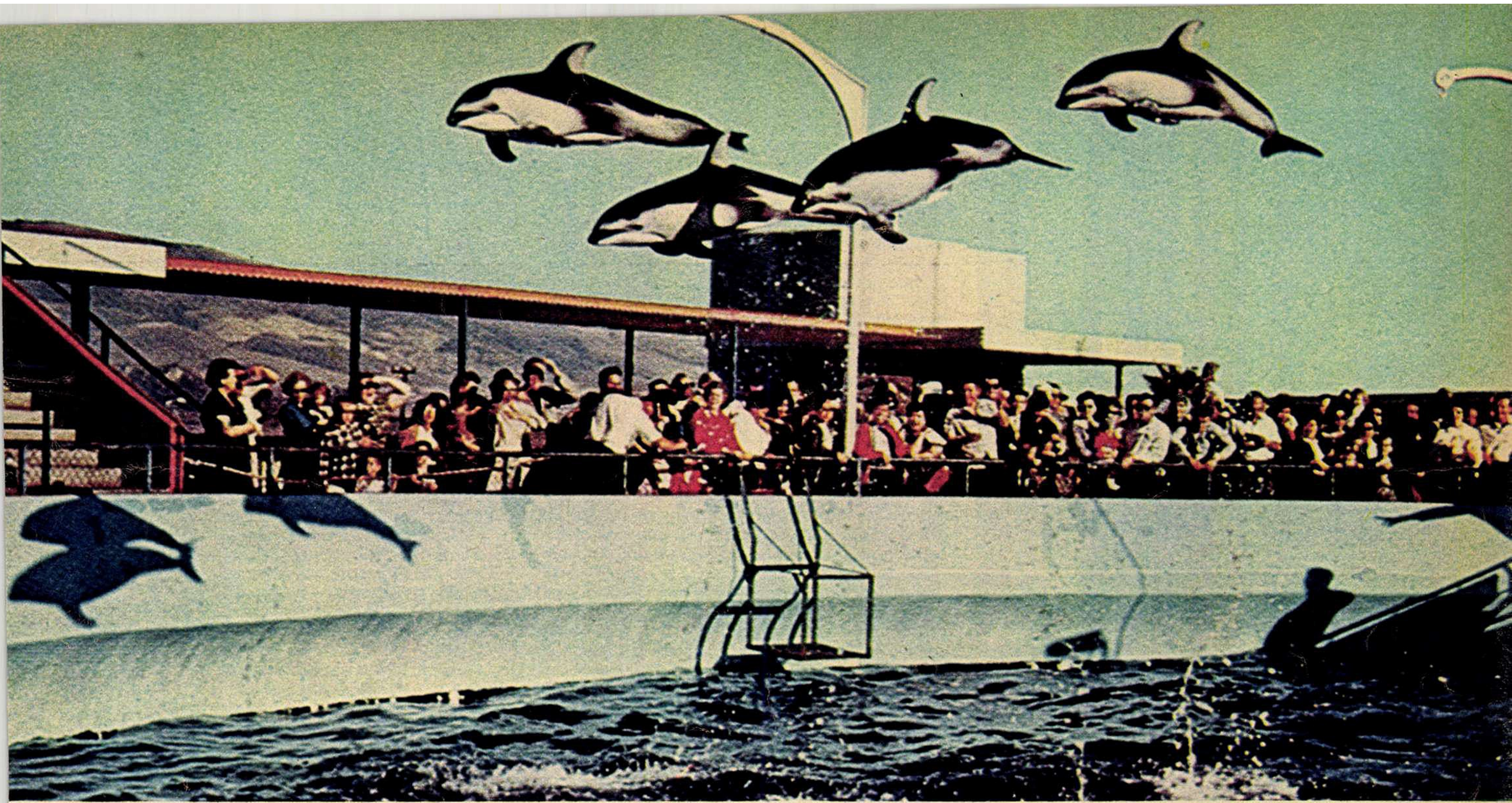

VOM VORBI CU DELFINII?

Cetaceii acrobați pot fi admirați astăzi în multe circuri. Extrem de lesne dresabil, delfinul nu imită mecanic mișcările ce i se arată, ci stabilește o legătură între gesturile, vocea, intenția dresorului și ceea ce are el de făcut. Numele însușirii care-i permite această performanță și altele este: inteligența. Nimic de mirare, de vreme ce creierul delfinului, raportat la greutatea corpului său, se apropie de al omului. S-a stabilit că delfinii comunică la distanță printr-un «radar» sui-generis, care permite adultului ca, luînd poziție verticală și rotindu-se într-adevăr ca o antenă de radar, să-și adune imediat puii. De altfel, delfinii vorbesc. Singura diferență dintre limbajul lor și al nostru este viteza. Semnalele pe care le emit au o durată de ordinul miimii de secundă, ceea ce le face imposibil de urmărit de către creierul uman. Se pare că nu vom putea «discuta» cu delfinii decît cu ajutorul mașinii de calcul!

I. CORNELIU

ÎN „SCENĂ“ !

Cînd rememorez spectacolele cele mai atrăgătoare la care am participat în California, nu pot să trec cu vederea orele de la Marineland, «teritoriul maritim al Pacificului», cum este numit cel mai mare oceanariu și parc de dresare a animalelor marine de lîngă Los Angeles.

Cu totul ieșite din comun au fost demonstrațiile de inteligență ale delfinilor. Am văzut aici delfini jucînd baschet și fotbal, sărind prin cercuri în flăcări, suflînd în trompetă, bătînd toba... Dintre obiectele aruncate în apă, delfinii mi-au adus fără greșeală pe cel indicat verbal. Patru delfini, mari amatori de dans, țîșnesc din apă în același timp la mare înălțime și joacă în aer rock-and-roll după muzica transmisă anume pentru ei. Nu am putut rezista tentației de a prinde pe peliculă cîteva imagini statice ale perfectei lor mobilități. Năzdrăvăniile lor sînt atît de antrenante, încît l-am imitat pe dresor, care dădea delfinilor bucăți mici de carne de pe marginea bazinului. Aceștia i le smulgeau din mînă cu o precizie uimitoare. Dar nu am avut îndrăzneala să-l urmez și atunci cînd le-a oferit bucățile de carne ținîndu-le în gură, prinderea lor de către delfini echivalînd cu o veritabilă sărutare...

M. ALEXANDRU

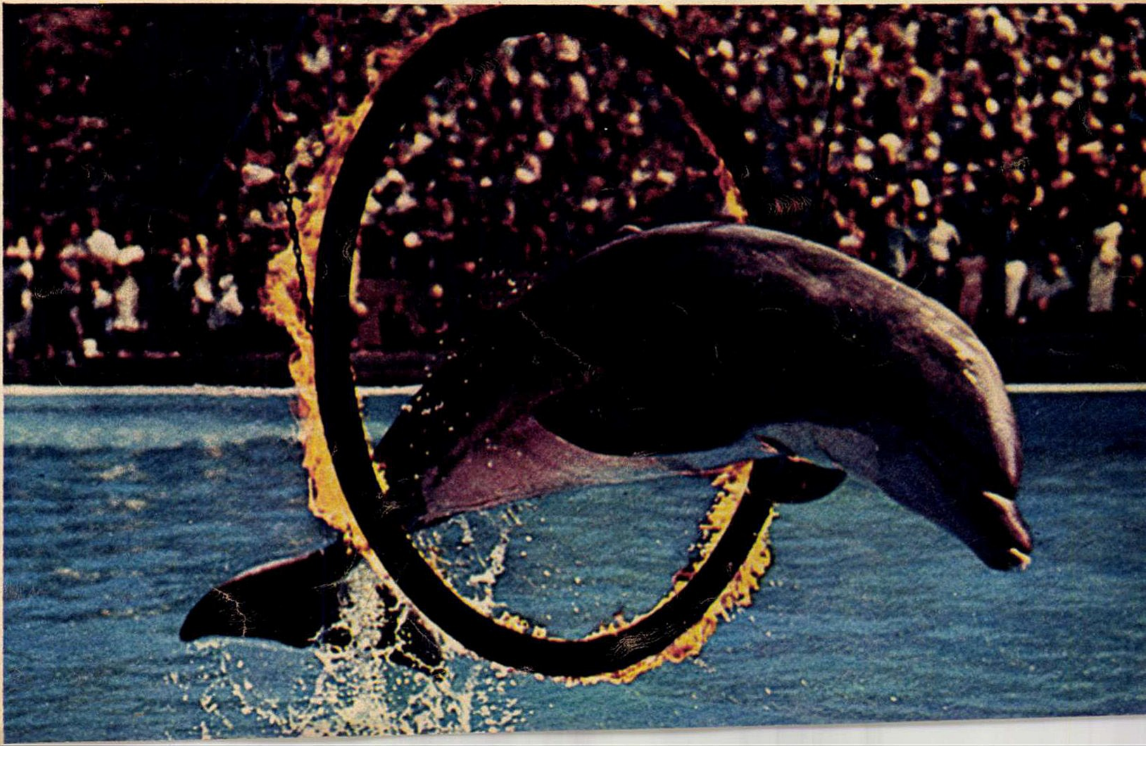

AM
FORA
SABI
NĂ

UN
SERIAL
DE
AVENTURĂ
ȘI
DETECTIVISM
DE
POP SIMION

10. ACVILE ȘI PORUMBEI

«Unde naiba am greșit? Unde?» — se întreabă Leone. Șade dus pe gînduri în fața figurilor de șah făcute din miez de pîine (Gaspar modelează din miez de pîine fel de fel de drăcii) și, sprijinit în coate, bate darabana cu degetele, imită tropotul de cal, tip! tap!, lovind repede în parietalul stîng și, iluminîndu-se, mută regina într-o foarte avansată poziție.

— Șah!

— Au! tresare Aurică Păsat din picoteală și joacă cu nebunul.

— Șah! îl ține sub focuri Leone.

Bodegarul se apără cu tura.

— Șah-mat! — nu-l iartă ospătarul și jocul se încheie; figurile făcute din miez de pîine sînt strînse, Leone le mătură cu dosul mîinii în șorțul pe care îl ține pungă și dispare salutîndu-l pe învins:

— Salutare și n-am cuvinte. Scorul continuă să-mi fie favorabil «Unde naiba am greșit? Unde?» — continuă să se întrebe Leone, examinîndu-și brațul bandajat cu care orînduiește piesele de șah în scrinul de lîngă tonomat. Rămîne lungă vreme ciucit, stînd pe vine lîngă scrinul acela cu tacîmuri, pahare, zaruri, table, cărți de joc; dar se înfurie, scotocește în buzunarul vestei, găsește o monedă, pe care o aruncă în pușculița tonomatului și apasă pe prima clapă care-i cade sub ochi. «Unde naiba am greșit?» Din difuzoarele combinei muzicale se revarsă, în mod cu totul neașteptat pentru Leone, un duios și sentimental boston-vals; ar fi putut să jure că respectiva mașinărie e profilată exclusiv pe muzici ritmate, trompetate, urlate, cu care îi delectează toată ziulica pe clienții ocazionali. Se bucură de descoperirea sa, învăluit de curgerea melodiei și de istorioara pe care o conține textul (e vorba de un Billy-boy, care umblă călare, pe fluviul Mississippi și o vale adîncă, șerpuind pe sub munți albaștri, de unde te pîndește neprevăzutul); se smulge repede din vraja cuvintelor și pune mîna pe un scaun, îl îmbrățișează strîns și valsează, tiri-ta-ta-ta!, tiri-ta-ta-ta!, antrenîndu-și pașii de urs în volute largi, cu gravitate și importanță. Songul de preerie se revarsă în fluvii din duzina de difuzoare a tonomatului.

„Billy-boy-ul pe un murg înșeuat, tiri-ta-ta-ta!
Străbătea la trap mărunt valea îngustă,
Munții bleu și acvila ce zboară planat
Îl însoțesc pe Billy-boy-ul ce nu stă
Pe la coturi și poteci
Sub pericolele-zeci;
Billy-boy-ul pe un murg înșeuat, tiri-ta-ta-ta!
Sub munții bleu și o acvilă ce zboară planat...“

«Cum?» — tresare Leone și încremenește locului; în craniul său încep să sfîrîie ideile: «Formidabil! Acvila. Acvila ce zboară planat. Asta-i, domnule. Ideea-dinamită. Ura!, și să trăiești, măi frate» — îi mulțumește tonomatului, lovindu-l amical pe spatele de aluminiu, după care iese în ușa bodegii, la aer, să vadă toamna tîrzie și să răsucească ideea-dinamită pe toate fețele, să-mi smulgă înțelesurile secrete.

Adevărul gol-goluț ne-o cere să asigurăm cititorul că nici o acvilă nu va intra în desfășurarea evenimentelor care ne interesează; e vorba de o asociație de idei, care îi propulsează agentului particular gîndurile într-o cu totul altă direcție. Se întrevăd investigații pe cît de spectaculoase pe atît de subtile și de pline de ingeniozitate. Totul pornește de la un amănunt. Unui agent secret nu-i este permis să scape vreun amănunt, oricît de neînsemnat, fără să-l pipăie, să-l scoată din coaja lui, să-l supună tuturor speculațiilor posibile. Nu l-a supus și, vede-se, a greșit. Amănuntul este acesta: unul dintre săpătorii angajați să lucreze cu hîrlețul la cercetările geologice din perimetrul cetății, are obiceiul, a băgat de seamă Leone, să se joace în fiecare după-amiază cu un porumbel alb, care poartă pe unul din piciorușe un ciorap vărgat. «De ce îi pui cîrpa aia?» l-a întrebat ospătarul. «A avut piciorul rupt și nu s-a întremat cumsecade. I-l mai protejez cum mă duce capul» — explică pe tonul cel mai firesc săpătorul, după care vîră ciocul porumbelului în pămătuful mustății sale negre și scoate din gîtlej gunguritul acela, gîlî! gîlî!, răsfățîndu-și pasărea pe care o aruncă zilnic în aer și îi așteaptă reîntoarcerea pe înserat, cînd apele lacului Sinoe devin roșietice; zboară planat deasupra barăcii de scînduri, căutîndu-și stăpînul, îl vede, îi aterizează în palmă, îl ciugule la mustață, după care vietatea e introdusă în colivia minusculă, împletită din fir argintiu și atîrnată într-un oțetar pipernicit. Cum de n-a urmărit maestrul Leon Gaspar cu un ochi mai atent pasărea cu ciorap vărgat și, mai ales, pe proprietarul acesteia, pe omul cu mustăți negre. Cumva identic se joacă cu porumbeii orice individ care transmite mesaje la mari depărtări. De ce n-ar fi și... stop!, gata cu presupunerile. Nu-i prudent să afirme că e vreo legătură între faptul că i-a fost remarcată prezența la ruine și descrisul amănunt. Nu. Ziua de mîine își mai înscrie în cont o enigmă.

— O bere, șefule, cere Joo Gurămică, apărînd ca din pămînt.

Leone se înclină cu cel mai desăvîrșit respect, făcîndu-i loc să se strecoare prin ușa strîmtă a bodegii (avînd toată grija să-și ducă la spate, instinctiv aproape, mîna stîngă, pe care o are bandajată).

— Egipteană? întreabă Leone.

— Fie, acceptă tînărul arheolog și, în puține secunde, ospătarul revine cu o sticlă de bere «Stela», servită pe o tavă mare, care îi maschează și mai bine mîna la care avea strivite trei degete.

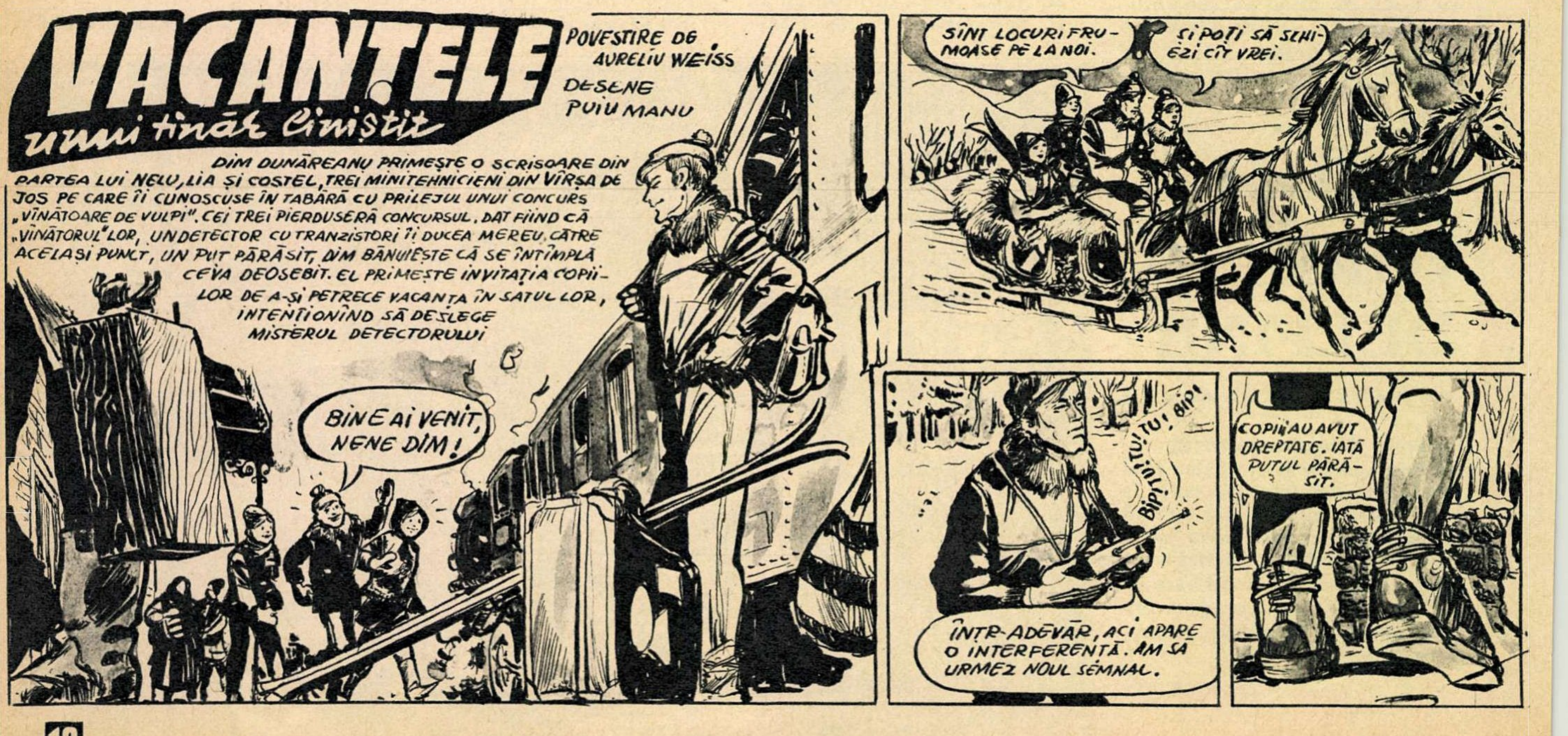
VACANȚELE
unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE AURELIU WEISS
DESENE PUIU MANU
DIM DUNĂREANU PRIMEȘTE O SCRISOARE DIN PARTEA LUI NELU, LIA ȘI COSTEL, TREI MINITEHNICIENI DIN VÎRȘA DE JOS PE CARE ÎI CUNOSCUSE ÎN TABĂRĂ CU PRILEJUL UNUI CONCURS „VÎNĂTOARE DE VULPI". CEI TREI PIERDUSERĂ CONCURSUL, DAT FIIND CĂ „VÎNĂTORUL" LOR, UN DETECTOR CU TRANZISTORI ÎI DUCEA MEREU CĂTRE ACELAȘI PUNCT, UN PUȚ PĂRĂSIT, DIM BĂNUIEȘTE CĂ SE ÎNTÎMPLĂ CEVA DEOSEBIT. EL PRIMEȘTE INVITAȚIA COPIILOR DE A-ȘI PETRECE VACANȚA ÎN SATUL LOR, INTENȚIONÎND SĂ DEZLEGE MISTERUL DETECTORULUI
BINE AI VENIT, NENE DIM!
SÎNT LOCURI FRUMOASE PE LA NOI.
ȘI POȚI SĂ SCHIEZI CÎT VREI.
BIP! TU! TU! TU! BIP!
ÎNTR-ADEVĂR, ACI APARE O INTERFERENȚĂ. AM SĂ URMEZ NOUL SEMNAL.
COPIII AU AVUT DREPTATE. IATĂ PUȚUL PĂRĂSIT.

Simpaticul nostru Leon Gaspar abia acum își recapătă o relativă bună dispoziție după stupida întîmplare din timpul nopții. Din acel ceas n-a făcut decît să se întrebe mereu: «Unde naiba am greșit? Unde?» — pînă cînd a dat de ideea-dinamită, cîntînd despre acvilă, ca să-i vină în minte porumbelul care zboară planat, ca să nu mai vorbim de ciorapul vărgat. Incidentului de la ruine Leon Gaspar nu i-a acordat prea mare atenție, deși cele întîmplate l-au privit, după cum va vedea cititorul, direct și personal pe faimosul detectiv. Faptele s-au derulat astfel. Silueta omenească apărută la cîțiva metri de punctul de observație EGO și-a dus pînă la capăt fapta plină de lașitate; a dizlocat bolovanul și l-a prăvălit cu un gest de orbire, peste cei doi, să-i piarză. Pietroiul a atins în cădere umărul lui Leone de unde a căzut pe sol, zdrobindu-i acestuia trei degete ale mîinii stîngi. Sînge pe ziduri! N-a zis nici «ău!». S-a întors rapid, proiectînd lanterna înspre silueta care dispărea, printr-o săritură de pisică, dincolo de zidul vertical; a reținut doar că răufăcătorul purta o pălărioară vînătorească de culoare kaki, cu pană de bibilică. Atît. Sabina i-a bandajat brațul cu propria bluză, după care Leone a făcut fel de fel de comicării ca să scoată frica din cei doi, care se speriaseră rău. Locul blestemat a fost părăsit tîrziu, fără să-și adune feluritele instalații. Detectivul a dat explicațiile de rigoare: «Posibil ca necunoscuții să revină la locul crimei, să-și adune propriile scule și să facă curat, după spectacolul în aer liber. Vom lăsa mini-magnetofonul la locul său, pus pe înregistrare. S-ar putea să recoltăm niște voci care să mă intereseze în cel mai înalt grad. Nu de alta, dar să știm cum discută fantomele în culise». «All right!», s-au entuziasmat la rîndu-i Dim Epsilon și Amazoana în cortul portocaliu și în sacurile lor de dormit umplute cu puf de pinguin. Rămînea de aflat ce anume urmăresc pungașii. Zorii erau gata să se reverse, iar cei trei — ca să afle ceea ce și-au propus — aveau neapărată nevoie de somnul scurt, înviorător, în care se adînceau; curînd-curînd aveau să reintre în profesia-paralelă care-i alibiul lor. Leone cu șervetul și tava de aluminiu, Dimos-Grecul cu idiotenaparat, *iar Amazoana cu palmierul de tablă.*

— Mai dă o bere, șefule, cere Joo, dus pe gînduri.

— Dau-dau, zice Leone vioi, strecurîndu-și mîna buclucașă sub tava grosolană de aluminiu.

(va urma)

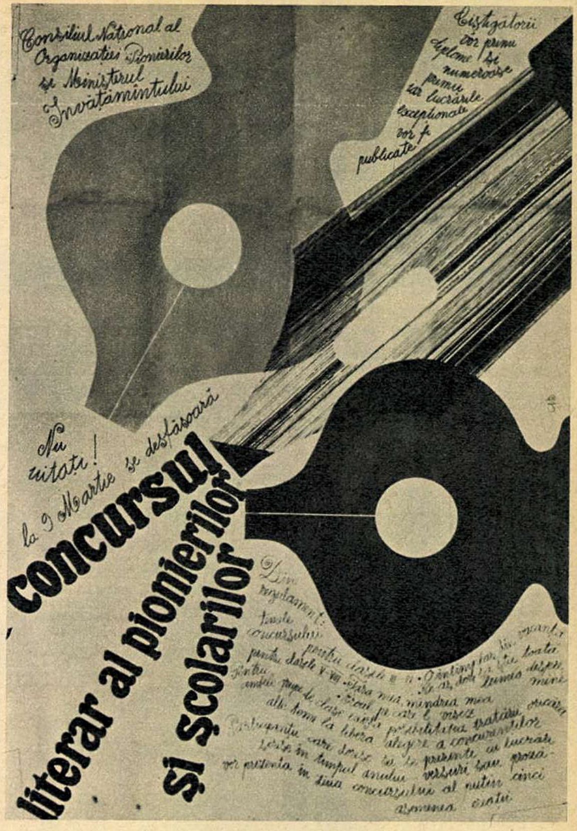
Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului
Cîștigătorii vor primi diplome și numeroase premii iar lucrările excepționale vor fi publicate
Nu uitați! la 9 Martie se desfășoară
concursul literar al pionierilor și școlarilor
Din regulament:

ÎȚI PLACE SĂ POVESTEȘTI? ȘTII SĂ SCRII POEZII? VREI SĂ CÎȘTIGI ȘI TU UN PREMIU FRUMOS? PARTICIPĂ LA CONCURSUL LITERAR AL PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR, CARE SE VA DESFĂȘURA LA 9 MARTIE!

Cutezătorii *urează tuturor participanților mult succes!*

* * *

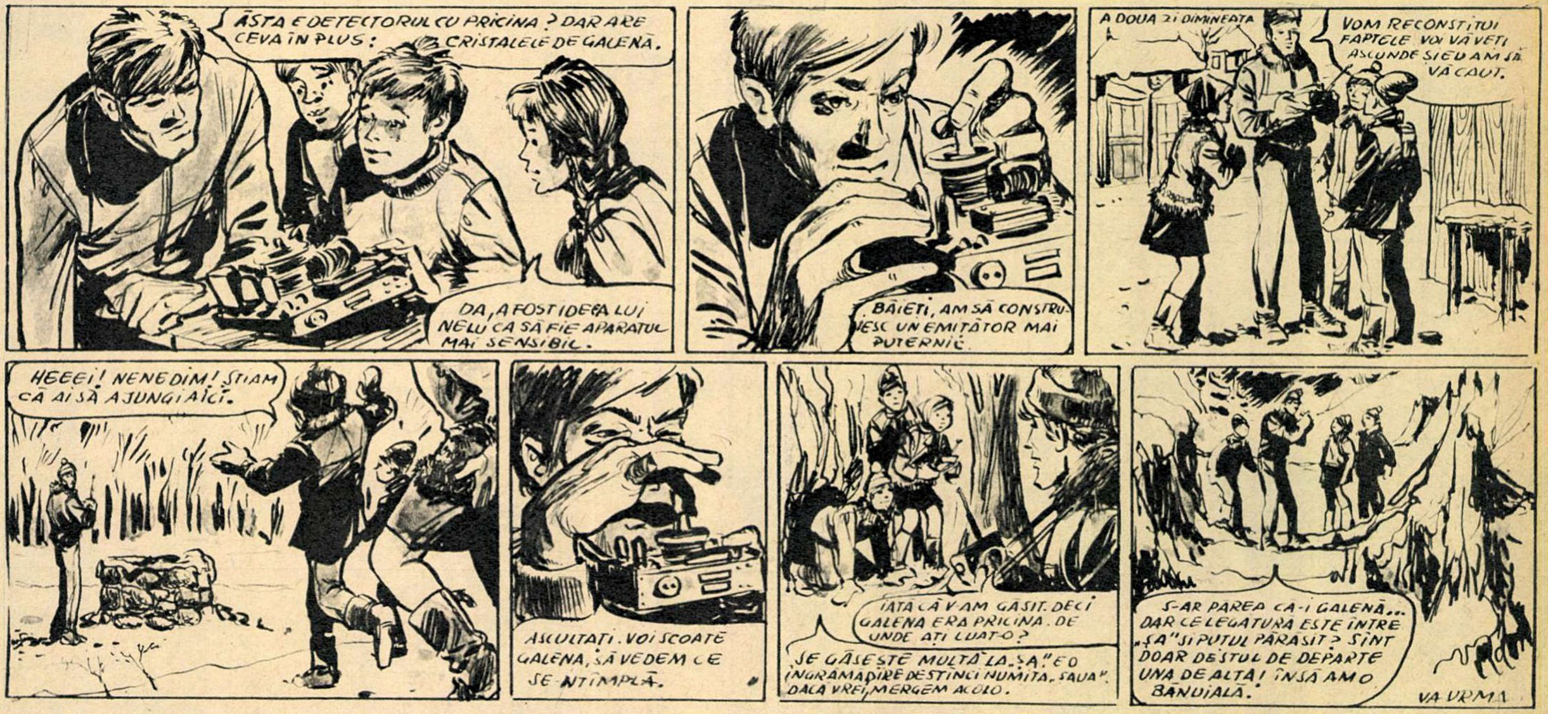
ĂSTA E DETECTORUL CU PRICINA? DAR ARE CEVA ÎN PLUS: CRISTALELE DE GALENĂ.
DA, A FOST IDEEA LUI NELU CA SĂ FIE APARATUL MAI SENSIBIL.
BĂIEȚI, AM SĂ CONSTRUIESC UN EMIȚĂTOR MAI PUTERNIC.
A DOUA ZI DIMINEAȚA
VOM RECONSTITUI FAPTELE. VOI VĂ VEȚI ASCUNDE ȘI EU AM SĂ VĂ CAUT.
HEEEI! NENE DIM! ȘTIAM CĂ AI SĂ AJUNGI AICI.
ASCULTAȚI. VOI SCOATE GALENA, SĂ VEDEM CE SE-NTÎMPLĂ.
IATĂ CĂ V-AM GĂSIT. DECI GALENA ERA PRICINA. DE UNDE AȚI LUAT-O?
SE GĂSEȘTE MULTĂ LA „ȘA”. E O ÎNGRĂMĂDIRE DE STÎNCI NUMITĂ „ȘAUA”. DACĂ VREI, MERGEM ACOLO.
S-AR PĂREA CĂ-I GALENĂ... DAR CE LEGĂTURĂ ESTE ÎNTRE „ȘA” ȘI PUȚUL PĂRĂSIT? SÎNT DOAR DESTUL DE DEPARTE UNA DE ALTA! ÎNSĂ AM O BĂNUIALĂ.
VA URMA

AVENTURI ELECTRONICE

„MĂRȚIȘOARE”

Scenariu.
AL. BOGDAN
Desene:
POMPILIU DUMITRESCU

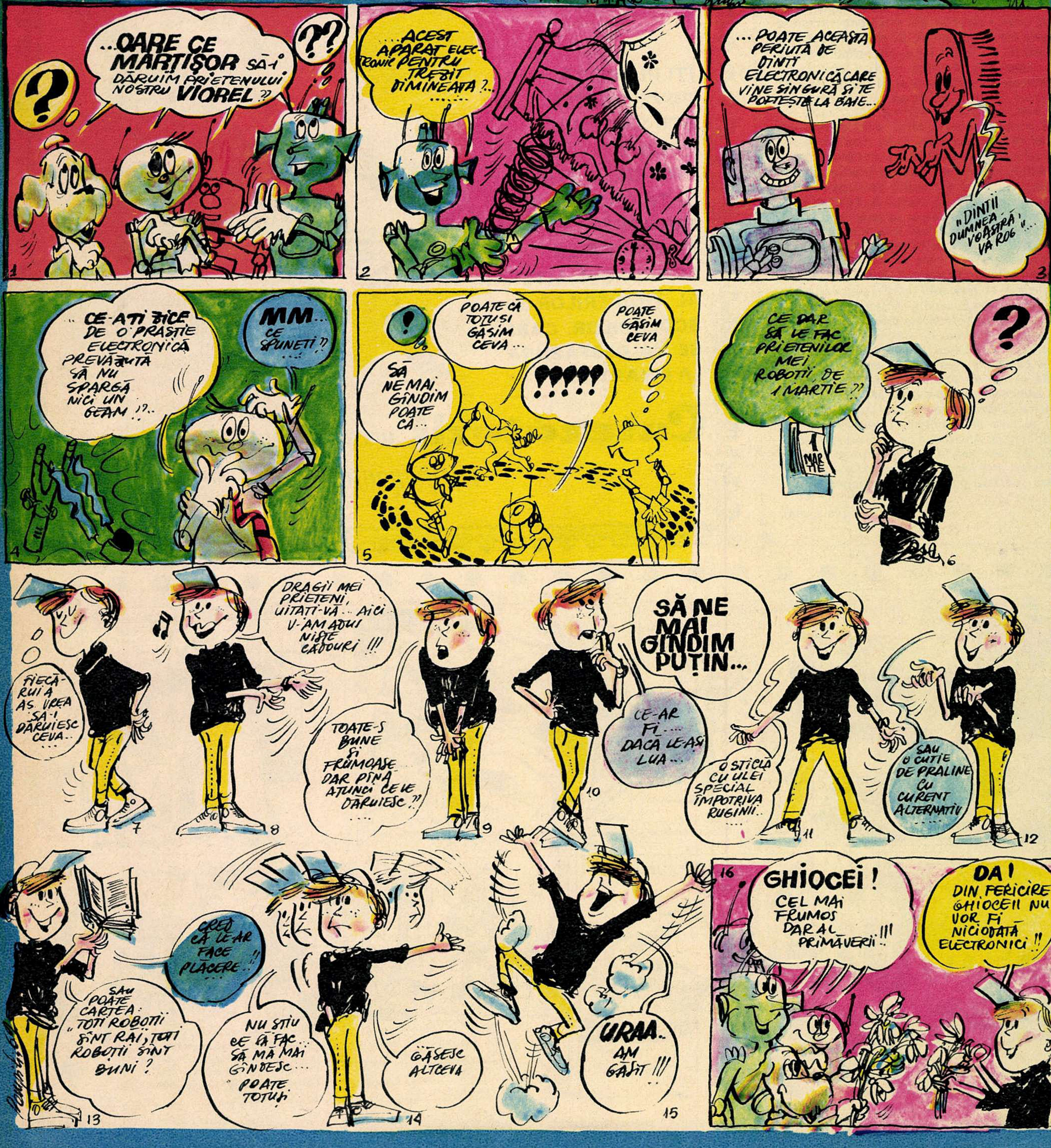
1
?
...OARE CE MĂRȚIȘOR SĂ-I DĂRUIM PRIETENULUI NOSTRU VIOREL ?!
??
2
...ACEST APARAT ELECTRONIC PENTRU TREZIT DIMINEAȚA ?...
3
...POATE ACEASTĂ PERIUȚĂ DE DINȚI ELECTRONICĂ CARE VINE SINGURĂ ȘI TE POFTEȘTE LA BAIE...
„DINȚII DUMNEAVOASTRĂ, VĂ ROG”...
4
...CE-AȚI ZICE DE O PRAȘTIE ELECTRONICĂ PREVĂZUTĂ SĂ NU SPARGĂ NICI UN GEAM ?!..
MM... CE SPUNEȚI ?!...
5
!
POATE CĂ TOTUȘI GĂSIM CEVA...
POATE GĂSIM CEVA ....
SĂ NE MAI GÎNDIM POATE CĂ...
!!!!!
6
CE DAR SĂ LE FAC PRIETENILOR MEI ROBOȚII DE 1 MARTIE ?!
?
1 MARTIE
7
FIECĂRUIA AȘ VREA SĂ-I DĂRUIESC CEVA....
8
DRAGII MEI PRIETENI, UITAȚI-VĂ... AICI V-AM ADUS NIȘTE CADOURI !!!
9
TOATE-S BUNE ȘI FRUMOASE DAR PÎNĂ ATUNCI CE LE DĂRUIESC ?!....
10
SĂ NE MAI GÎNDIM PUȚIN...
CE-AR FI.... DACĂ LE-AȘ LUA...
11
O STICLĂ CU ULEI SPECIAL ÎMPOTRIVA RUGINII.. ....
12
SAU O CUTIE DE PRALINE CU CURENT ALTERNATIV ....
13
SAU POATE CARTEA: „TOȚI ROBOȚII SÎNT RĂI, TOȚI ROBOȚII SÎNT BUNI ?
CRED CĂ LE-AR FACE PLĂCERE..!!
14
NU ȘTIU CE SĂ FAC... SĂ MĂ MAI GÎNDESC... POATE TOTUȘI
...GĂSESC ALTCEVA
15
URAA.. AM GĂSIT !!!
16
GHIOCEI ! CEL MAI FRUMOS DAR AL PRIMĂVERII !!!
DA ! DIN FERICIRE GHIOCEII NU VOR FI NICIODATĂ ELECTRONICI !!

CLUBUL LOGICIENILOR

IATĂ ŞI A 10-A PROBLEMĂ DE LOGICĂ PE CARE V-O OFERĂ PROFESORUL UNIVERSITAR EDMOND NICOLAU **ÎN CADRUL CONCURSULUI CU PREMII «CLUBUL LOGICIENILOR». PRIMII CINCI DEZLEGĂTORI VOR PRIMI PREMII. NU UITAŢI, GRĂBIŢI-VĂ SĂ RĂSPUNDEŢI, SPECIFICÎND PE PLIC»PENTRU CLUBUL LOGICIENILOR NR. 10.»**

Mişule, care este cel mai mare număr ce poate fi scris cu trei cifre identice?

— Problema nu este suficient de precis formulată. În ce sistem de numeraţii lucrăm?

— Să lucrăm în sistemul zecimal.

— Atunci o a doua întrebare: cifrele sînt date, sau nu?

— Cifrele sînt date, dar nu precizez care anume. Fă un studiu complet.

PĂTRAT CU... □□□□□ □□□□□□□□ JUMĂTĂŢI

Desenaţi un pătrat alcătuit din două căsuţe aranjate în trei rînduri de cîte trei. Pe rîndul din mijloc scrieţi cifrele: 7, 5, 3. Observaţi că prin adunarea lor se obţine suma 15.

Încercaţi acum să completaţi restul de şase căsuţe cu numere alese astfel încît să se obţină suma 15 prin adunarea numerelor de pe oricare rînd, coloană, precum şi pe cele două diagonale.

Claudiu VODĂ

PERSPICACITATE

Un băiat s-a uitat la ceasul său de mînă tocmai cînd un orologiu dintr-un turn a bătut de 6 ori anunţînd ora 6. El a observat că între prima şi ultima bătaie au trecut exact 40 de secunde. Atunci el şi-a pus următoarea întrebare: dacă pentru 6 bătăi orologiului i-au trebuit 40 de secunde, atunci cîte secunde îi vor fi necesare pentru a anunţa ora 24?

LA ŞCOALĂ
(criptografie: 1-2,5,4-1, 4, 2, 5)

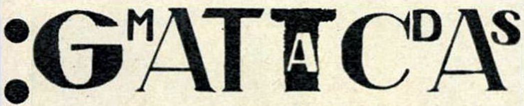

PESCĂREASCĂ
criptografie: 1-3, 5, 2, 5

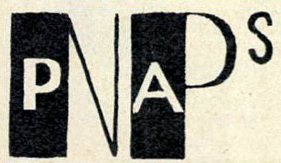

SFINX

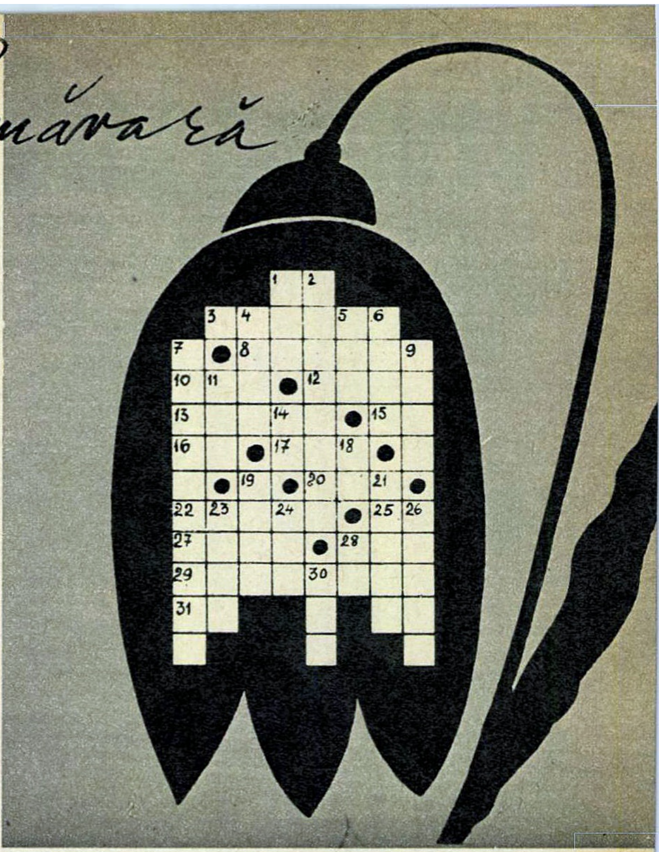

Primăvară

ORIZONTAL: 1) Pasiv la sfîrşit; 3) Mame (dins. pl.); 8) Condusă de amiral! 10) Emilia... mică; 12) Nu-s uşori! 13) Sierra Madre de vest sau de sud; 15) Calde! 16) Pentru înfrumuseţarea feţii! 17) Lac vulcanic cu rezonanţă feminină; 20) De la Florica; 22) Fiica iubită a lui Zeus; 26) Cap de serie; 27) Roman tematic de Ion Slavici; 28) Apă în limba mexicană; 29) O emisie de particule; 31) Desigur; 32) Plantă textilă.

VERTICAL: 1) Mamă (abr.); 2) Eroină, alături de Paul dintr-un binecunoscut roman de B. Saint-Pierre; 4) Pictor român, autorul pînzelor «Femei spălînd rufe», «Femeie în costum naţional», «Femeie cu părul despletit; 5) Cloncăne cioara; 6) Aureola lui... Saturn; 7) Regină mitică a Babilonului, posesoarea splendidelor «grădini suspendate», considerate una dintre cele «şapte minuni ale lumii»; 9) Cunoscută operă de Verdi; 11) Specie de arbuşti; 14) Tată! 18) «Unealtă» casnică des folosită de gospodine; 19) Mama tuturor (mit); 21) Steluţa (pl. masc.); 23) Argentina; 24) Munte în R.S. Cehoslovacia; 26) Femeie din antichitatea greacă, numită în mitologie «Frumoasa...»; 28) Puţin aer! 30) Oraşul în care îşi avea templul Amaterasu, zeiţa soarelui la japonezi.

Dicţionar: ATL; NAD

Prof. **Teodor AXIOTI**

POŞTA REDACŢIEI

ALEXANDRU PISICĂ — MIHĂEŞTI, ARGEŞ «Am auzit că o tapiserie românească împodobeşte una din sălile clădirii O.N.U. E adevărat? Aş vrea să ştiu cine e autorul acestei lucrări».

Tapiseria despre care te interesezi este o lucrare de mari dimensiuni executată de pictorul Ion Nicodim. Inspirată de poemul «Cîntare omului» de Tudor Arghezi, lucrarea împodobeşte una din sălile clădirii Organizaţiei Naţiunilor Unite alături de alte valoroase opere de artă.

LEONARD NEGRUŢI — VASLUI. Dacă mai şi ştie să... citească, după cum spui — pisicuţa are haz. Publicăm desenul tău în această pagină.

O cititoare din Iaşi care semnează: «O ADMIRATOARE A REVISTEI». Ne scrii că vrei să devii aviator. Interesant. Ştii, desigur, că este o profesie care cere deosebite calităţi. Va rămîne oare idealul tău? Oricum, îţi dăm o adresă la care poţi scrie cerînd lămuriri pentru tot ceea ce te interesează. **Ministerul Transporturilor, Direcţia generală a aviaţiei civile, Palatul C.F.R., et. I, B-dul Dinicu Golescu nr. 38 — Bucureşti.**

Din partea noastră, succes şi mai scrie-ne. Am dori să ştim mai multe despre tine. În ce clasă eşti, cum înveţi, şi mai ales despre această pasiune a ta.

Răspundem mulţumind elevilor: **ANTONICA RĂDUINEA** — Moldoveni, Teleorman; **ADRIAN SCRIOŞTEANU** — Bucureşti, **GEORGE VLAD** — Galaţi şi altora care ne-au scris despre activitatea lor.

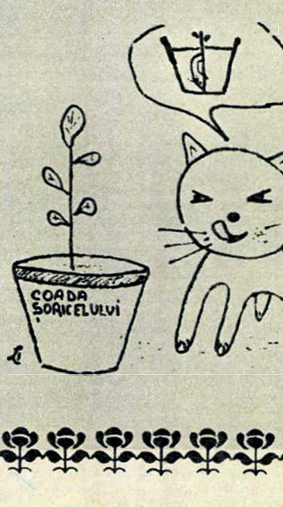

CĂSUŢA CU ADRESE

Aceşti copii aşteaptă să le scrieţi:

CAMERUN

Tchakoute André, S/C P.P. 50, Douala New-Bell.
(Corespondenţă în limba franceză).

R.D. GERMANĂ

Wolfgang Gruchot, 61 Meiningen, Leipzigerstrasse — 32
(În limba germană. Schimb de cărţi poştale ilustrate).

R.P. POLONĂ

Jerzy Niewiadomeski, Poznan 22,ul. Warsawska 33 B, m. 10.
(În limbile engleză, germană, latină şi chiar esperando, pe teme sportive).

R.S. ROMÂNIA

Bora Mircea, strada Triumfului nr. 28, Oradea, Judeţul Bihor.
(Filatelie).

Vremea lui Țepeș Vodă

7

ÎN VREME CE ȚEPEȘ-VODĂ ÎNFRUNTA PRIMEJDIE DE MOARTE ÎN TABĂRA MUSULMANĂ, O MÎNĂ DE BOIERI, ÎN FRUNTE CU SPĂTARUL HOLBAN, PUN LA CALE PIERZAREA DOMNULUI. ÎNTORS LA AI SĂI, VLAD AFLĂ DESPRE ACESTE URZELI ȘI PORNEȘTE ÎMPREUNĂ CU CREDINCIOSUL SĂU CĂPITAN PETREA, PE URMELE VÎNZĂTORILOR.

Scenariu: VASILE MĂNUCEANU **Ilustrații: ANTON PERUSSI**

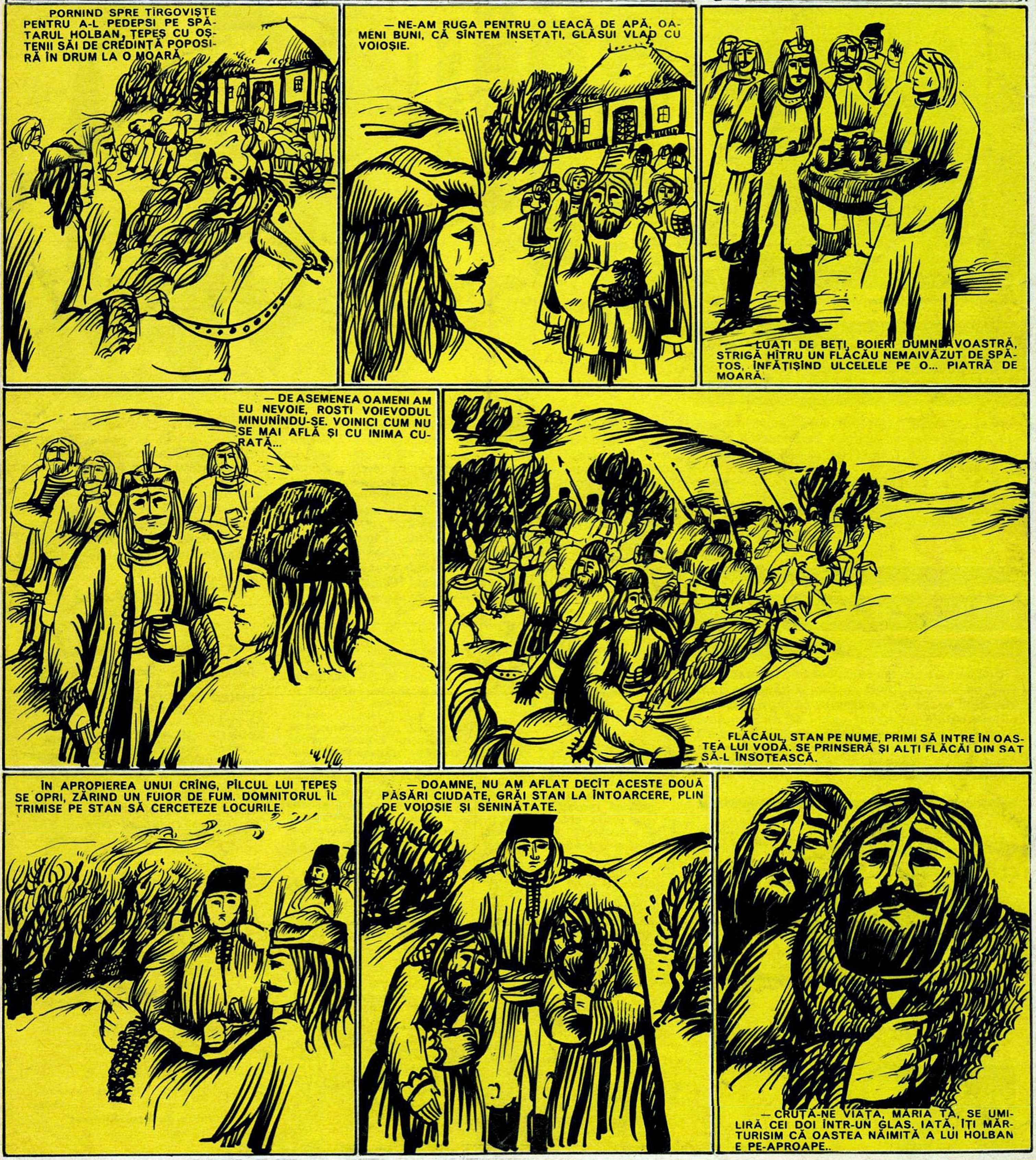

PORNIND SPRE TÎRGOVIȘTE PENTRU A-L PEDEPSI PE SPĂTARUL HOLBAN, ȚEPEȘ CU OȘTENII SĂI DE CREDINȚĂ POPOSIRĂ ÎN DRUM LA O MOARĂ.

— NE-AM RUGA PENTRU O LEACĂ DE APĂ, OAMENI BUNI, CĂ SÎNTEM ÎNSETAȚI, GLĂSUI VLAD CU VOIOȘIE.

— LUAȚI DE BEȚI, BOIERI DUMNEAVOASTRĂ, STRIGĂ HÎTRU UN FLĂCĂU NEMAIVĂZUT DE SPĂTOS, ÎNFĂȚIȘÎND ULCELELE PE O... PIATRĂ DE MOARĂ.

— DE ASEMENEA OAMENI AM EU NEVOIE, ROSTI VOIEVODUL MINUNÎNDU-SE. VOINICI CUM NU SE MAI AFLĂ ȘI CU INIMA CURATĂ...

FLĂCĂUL, STAN PE NUME, PRIMI SĂ INTRE ÎN OASTEA LUI VODĂ. SE PRINSERĂ ȘI ALȚI FLĂCĂI DIN SAT SĂ-L ÎNSOȚEASCĂ.

ÎN APROPIEREA UNUI CRÎNG, PÎLCUL LUI ȚEPEȘ SE OPRI, ZĂRIND UN FUIOR DE FUM. DOMNITORUL ÎL TRIMISE PE STAN SĂ CERCETEZE LOCURILE.

— DOAMNE, NU AM AFLAT DECÎT ACESTE DOUĂ PĂSĂRI CIUDATE, GRĂI STAN LA ÎNTOARCERE, PLIN DE VOIOȘIE ȘI SENINĂTATE.

— CRUȚĂ-NE VIAȚA, MĂRIA TA, SE UMILIRĂ CEI DOI ÎNTR-UN GLAS. IATĂ, ÎȚI MĂRTURISIM CĂ OASTEA NĂIMITĂ A LUI HOLBAN E PE-APROAPE..

Cutezătorii 10

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct, Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție, Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul poligrafic «CASA SCÎNTEII». Redactor artistic: Ion DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă.

1 leu